

TARTU ÜLIKOOLI NARVA KOLLEDŽ
ÜHISKONNATEADUSTE LEKTORAAT

Margarita Ivahnova

TARTU ÜLIKOOLI NARVA KOLLEDŽI NOORSOOTÖÖ ERIALA VILISTLASTE
RAHULOLU ÕPPEKAVA JA ÕPINGUTEGA

Lõputöö

Juhendaja: Jelena Rootamm-Valter, Knd.

NARVA 2013

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....
Margarita Ivahnova

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. NOORSOOTÖÖTAJA ROLL KAASAEGSES ÜHISKONNAS	6
1.1. Noorsootöö mõiste ja olulised jooned.....	6
1.2. Noorte seisund Eesti ühiskonnas.....	7
1.2.1. Noored ja haridus.....	9
1.2.2. Noorte tööhõive.....	10
1.3. Nõuded noorsootöötajale Eestis.....	10
1.3.1. Noorsootöötaja kutsestandard.....	11
1.3.2. Noorsootöötaja ametijuhend.....	12
1.3.3. Noorsootööde õppekavade kirjeldus.....	12
1.4. Noorsootöötaja rahulolu.....	16
1.4.1. Rahuloluteooriad.....	16
1.4.2. Rahulolu mõõtmine.....	24
2. TARTU ÜLIKOOLI NARVA KOLLEDŽI NOORSOOTÖÖ ERIALA VILISTLASTE ÕPPEKAVAGA RAHULOLU UURING	26
2.1. Uurimuse lähtealused.....	26
2.2. Metoodika ja kogum.....	26
2.3. Andmete kogumine ja analüüs.....	28
2.3.1. Kogumi iseloomustus ja küsitluse läbiviimine.....	28
2.3.2. Andmete analüüs Pearsoni korrelatsioonikordajate abil.....	29
2.3.3. Õppekava ja ametijuhendi analüüs.....	36
2.3.4. Kutsestandardi ja ametijuhendi analüüs.....	40
2.4. Järeldused ja ettepanekud noorsootöö õppekava täiustamiseks.....	42
KOKKUVÕTE	46
KASUTATUD KIRJANDUS	48
SUMMARY	50
LISAD	52
Lisa 1 Intervjuu küsimused.....	53
Lisa 2. Andmete kodeerimine.....	55

SISSEJUHATUS

Käesoleva lõputöö teemaks on „Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö eriala vilistlaste rahulolu õppekava ja õpingutega“. Töö aktuaalsus seisneb selles, et noored õpivad vähem kui võiksid – katkestavad isegi põhikooli õpinguid; kalduvad asotsiaalsesse tegevusse – kuritegevus, alkohol, narkootikumid; paljud noored ei leia tööd. Eestis on ka ilma tegevuseta noorte suur osakaal. See kõik tingib vajaduse noorsootöö järele, mis toetab noori nende arengus, sotsialiseerumises ja edasises elus ning toob kasu ka ühiskonnale. Selleks, et noorsootööd hästi teha on vaja kompetentseid spetsialiste. Selliseid spetsialiste valmistab ette Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja Tartu Ülikooli Narva kolledž.

Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö õppekava eesmärk on valmistada ette selline noorsootöö spetsialist, kes oskab planeerida, juhtida, hinnata ja arendada noorsootööd; suudab arendada noorte omaalgatust ja -vastutust ning luua vastava keskkonna. Kolledži ülesandeks on teha oma tööd võimalikult hästi –sobiva õppekava alusel (noorsootöö õppekava). Selles töös on käsitletud Narva kolledži noorsootöö eriala õppekava ja selle praktilist väljundit.

Autor on nõus Kaire Talvistega (2011), kes kirjutab, et noorsootöötaja peaks olema peegliks, aitamaks noorel mõista, kuidas ta mõjub teistele ja teised temale; mis on talle hea ja mis mitte; mida ta tahab teha ja mida mitte; kus on piirid ja kuidas neid hoida (nt internetiavarustes enda kohta levitatava teabe osas). Selleks peab noorsootöötaja olema eelkõige iseendast väga teadlik, tal peavad olema juhivõimend ning samas oskus loovalt läheneda, et peegeldamine toimuks sundimatus õhkkonnas.

Lõputöö eesmärgiks on analüüsida noorsootöö õppekava ja teha ettepanekuid selle arendamiseks, et kolledž panustaks veel paremini pädevate noorsootöötajate ettevalmistusse.

Eesmärgi saavutamiseks on seatud järgmised ülesanded:

- 1) Selgitada välja, kuidas Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootöö eriala õppekava vastab noorsootöötaja kutsestandardile ja noorsootöötajate tüüpilistele ametikohustustele.

- 2) Selgitada välja Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootöö eriala vilistlaste arvamus, kuidas kolledži poolt pakutav noorsootöö õppekava vastab praktilise töö vajadustele. (vilistlastega läbiviidud intervjuu andmete analüüs Pearsoni korrelatsiooni abil.)
- 3) Esitada ettepanekud noorsootöö õppekava täiustamiseks.

Töö koosneb kahest peatükist:

Esimene peatükk koosneb kolmest allpeatükist, kus autor esitab teoreetilise ülevaate noorsootöö rollist kaasaegses ühiskonnas, nõuetest noorsootöötajale ja rahulolu teooriatest.

Teine peatükk on uurimuslik osa. Autor tutvustab iseseisvalt läbiviidud uuringut, mille eesmärk oli selgitada välja, kuidas Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootöö eriala vilistlased on rahul oma õppekava, õpingute, saadud praktiliste kogemuste ja üldises mõttes haridusega. Uuring koosneb järgmistest erappidest: intervjuu kava ja küsimuste koostamine, vilistlastega intervjuu läbiviimine, intervjuu vastuste ehk andmete korrelatsioonianalüüs Pearsoni koefitsiendi abil. Lisaks võrdleb autor noorsootöö õppekava, ametijuhendite ja kutsestandardiga.

Uuringu tulemusel selgunud järelduste põhjal teeb autor järeldused õppekava vastavuse kohta standardi ja praktilise noorsootöö nõuetele ning esitab ettepanekud õppekava täiustamiseks.

Autor soovib tänada oma juhendajat, Jelena Rootamm-Valterit ja kõiki neid kes andis oma panuse lõputöö heaks.

1 NOORSOOTÖÖTAJA ROLL KAASAEGSES ÜHISKONNAS

1.1. Noorsootöö mõiste ja olulised jooned

Rääkides noorsootöö kui valdkonna sünnist Eestis, tuleb alustada noorsooliikumise ajaloost. Juba 17. sajandil ühinesid esimese kõrgkooli õpilased ning korraldati esimesi üritusi ja aktsioone väljaspool formaalhariduse süsteemi. Praegu reuleerib noorsootööd ja selle korraldust tervikuna noorsootöö seadus, mille alusel on noorsootöö noortele tingimuste loomine arendavaks tegevuseks, mis võimaldab neil vaba tahte alusel perekonna-, tasemekoolituse- ja tööväliselt tegutseda. (Noorsootöö seadus) Olulised Eesti noorsootöö institutsioonid on Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Noorsootöö Keskus ja Euroopa Noored Eesti Büroo. (Schlümmer 2009: 61)

Noorsootöö seaduse järgi on noor seitsme kuni kahekümne kuue aastane füüsiline isik. Noorsootöö on tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgsaks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda. (Noorsootöö seadus)

Rahvusvaheliselt on noorsootöö kui termin äärmiselt erinevalt õigusakti tasandil määratletud ja avalikkuses omaks võetud. Euroopa Nõukogu, kus on viimasel paarikümnel aastal üha põhjalikumalt tegutsenud ühiste noorsootöö arusaamade loomise nimel, tõdeb: „Noorsootöö on üldmõiste sotsiaalsetele, kultuurilistele, harivatele või poliitilistele tegevustele noortega ja noortele. Enamgi veel, noorsootöö tegevused hõlmavad ka sporti ning noortele mõeldud teenuseid.“ (Council of Europe... 2012) Riigiti on lähenemine noorsootöö sisule ja eesmärkidele erinev – seda võib näha laiahaardelise, kaasnevaid sektoreid hõlmava lähenemisena (nt Soome) või autonoomsust, selgepiirilist taotleva tegevusvaldkonnana (nt Eesti)- (Talur 2012: 25).

Eestis on noorsootöö mõiste määratletud seaduse tasandil, seega on loodud ülalt alla ühine arusaam noorsootöö maastikust. Töös kasutab autor järgmist definitsiooni: „Noorsootöö on tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgsaks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, formaalharidus- ja tööväliselt tegutseda“ (Noorsootöö seadus).

Noorsootöö korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest (Noorsootöö seadus):

- noorte jaoks ja koos noortega tegutsemine, noorte kaasamine neid puudutavate otsuste tegemisse;
- noorte vajadustest, huvidest ja soovidest lähtumine;
- noorte osalusel ja nende vabal tahtel põhinemine;
- noorte omaalgatuse toetamine;
- võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõtetest lähtumine.

Eestis on üle 5000 noorsootöötaja, mis moodustab näiteks pea kolmandiku üldhariduskoolide õpetajate arvust. Noorsootöötaja lähtub töös noorega võrdväärse partnerluse põhimõttest ja on huvitatud noore arvamustest, ideedest, maailmavaatest. Noorsootöötaja kutse on sätestatud ka vastavas kutsestandardis. (Schlummer 2009: 62).

Noorsootöötajalt eeldatakse ausust, avatust, empaatiavõimet, sallivust, head suhtlemisoskust, loovust, algatusvõimet ja koostöövalmidust, otsustus- ja vastutusvõimet, kohusetundlikkust, pingetaluvust ja kohanemisvõimet. Noorsootöötaja töö sisuks on individuaalne töö noorega ja noortegruppidega; programmide ja projektide planeerimine, teostamine ja hindamine; koostöö noortega, nende vanematega, teiste huvi- ja sidusgruppidega ning valdkondade spetsialistidega. (Noorsootöötaja kutsestandard 2006)

Need mõisted ja põhimõtted on võetud aluseks ka TÜ Narva kolledži noorsotöö eriala õppekava koostamisel.

1.2. Noorte seisund Eesti ühiskonnas

Järgnevas tabelis on esitatud andmed Eesti noorte seisundi kohta 2011 aastal. Noorte seisundi iseloomustamiseks kasutatakse tööturul esinemise parameetreid, samuti andmeid õppimise kohta. Kõige murettekitavam on noorte osa, kelle majanduslik aktiivsus on teadmata – neid on 5247 inimest vanuses 15 kuni 24 aastat ehk 3,3 % kõigist selles vanuses noortest. Oluline lisada, et noorte vanus on esitatud kuni 24, sest suurem osa järgmisest vanusegrupist ei kuulu enam noorte hulka (kuni 27 aastat).

Tabel 1. Noorte tööalane ja sotsiaal-majanduslik seisund

Näitaja	Mehed ja naised (0-14)	Mehed ja naised (15-19)	Mehed ja naised (20-24)
Tööalane ja sotsiaal-majanduslik seisund kokku	199 891	67 639	94 294
Majanduslikult aktiivne	0	6925	56 648
...hõivatu	0	4358	45 554
...püsiva lepinguga palgatöötaja	0	1902	31 989
...muu palgatöötaja	0	1882	9301
... palgatöötajatega ettevõtja	0	11	290
...üksikettevõtja	0	66	697
...ajateenija	0	357	2712
...muu hõivatu	0	129	480
...hõivatu, seisund teadmata	0	11	85
...töötu	0	2567	11 094
Majanduslikult mitteaktiivne	199 891	59 873	33 213
...alla 15-aastane laps	199 891	0	0
...(üli)õpilane	0	55 555	21 750
...töövõimetuspensionär	0	439	1238
...muu mitteaktiivne	0	2157	4311
...mitteaktiivne, seisund teadmata	0	11	75
majanduslik aktiivsus teadmata	0	841	4433

(Rahvaloendus 2011)

2011. aasta rahvaloenduse andmetel enamik Eesti noortest õpib. Nagu tabelist on näha, et 15-19 aastaste seas on õppijaid 82%, aga 20-24 aastaste seas 35%. Kui noored saavad vanemaks, siis nende tegevuse spekter suureneb, õppimisele lisandub töötamine ja samuti töötus.

Tabeli järgi on töötuse näitajad järgmised: 15-19 aastaste noorte seas on 37% töötuid, ja 20-24 a noorte seas 20%. 15-19-aastaste grupi iseloomustavad suhteliselt suur piisava erialase ja üldharidusliku ettevalmistuseta isikute hulk ning napp töökogemus. (Taru 2010: 12) Sellel põhjusel nende töötuse näitaja on kõrgem, kui 20-24-aastaste vanuserühmas.

Noorte seisundi andmed on alati olulised noorsootöötajate jaoks, sest nad peavad olema noorteprobleemidega kursis. Majanduslikult aktiivsematele noortele on vaja vaba aja veetmise teenuseid, aga töötutele karjääriplaneerimise ja nõustamise teenuseid. Riskigruppe on vaja abistada, et nad haridust jätkaks ja vaba aega kasulikult veedaks.

1.2.1 Noored ja haridus

Järgnevas tabelis on esitatud tulemused Eesti noorte õppimise kohta 2011. aastal. Tabeli tulemused näitavad, kui palju noori ja mis vanuses õpib.

Tabel 2. Õppijad Eestis seisuga 31.12.2011

Vanuserühmad	Mehed ja naised
Alla 15 aastased	92 909
15-19	60 262
20-24	42 317

(Rahvaloendus 2011)

Õppureid on enam alla 15 aastaste vanuserühmas, kuid nende arv hakkab langema. See on loogiline, sest Eesti haridusseaduse järgi on olemas koolikohustus ja see tähendab, et iga laps peab põhiharidust saama.

1.2.2 Noorte tööhõive

Järgnevas tabelis on esitatud andmed Eesti noorte hõiveseisundi kohta 2010-2012. Kolme aasta lõikes saab jälgida noorte hõiveseisundit; kui palju noori on hõivatud ja kui paljud töötud.

Tabel 3. Eesti 15-24-aastaste hõiveseisund

Mehed ja naised	2010	2011	2012
Hõivatud, tuhat	47.6	55.8	55.3
Töötud, tuhat	23.4	16.1	14.6
Tööjõus osalemise määr, %	37.7	39.9	40.7
Tööhõive määr, %	25.3	31.0	32.2
Töötuse määr, %	32.9	22.3	20.9

(Rahvaloendus 2011)

Tabelist on näha, et 15-24 aastased noored osalevad üsna aktiivselt tööturul, sest nende osalemise määr kasvab aastast aastasse. Selles vanuserühmas on üldhariduskooli lõpetajad, kutsekoolide lõpetajad ja kõrgkoolides õppijad.

1.3. Nõuded noorsootõtajale Eestis

Noortevaldkonna põhilised alusdokumendid on noorsootöö seadus, noorsootöö strateegia 2006-2013, noorsootöö strateegia rakendusplaanid, noorsootõtaja kutsestandard ja Euroopa noortevaldkonna uuendatud koostööraamistik 2010-2018. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorsootõtaja kutsevalifikatsiooni nõudeid kirjeldab kutsestandard.

1.3.1 Noorsootöötaja kutsestandard

Kutsestandard on dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmistele, oskustele, kogemustele, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

(Noorsootöötaja kutsestandard 2006)

Noorsootööspetsialistidel tuleb järgida järjekindlalt eetilisi põhimõtteid. Nad peavad olema oma käitumisega noortele eeskujuks, kohtlema kõiki võrdselt ning suhtuma iga noore arvamusse ja maailmapilti lugupidamise ja sallivusega. (Rajaleidja ametite andmebaas)

Noorsootöötaja kutsestandard III, IV, V kinnitati 1. märtsi 2006. aasta Hariduse Kutsenõukogu otsusega nr 6. (Haridus- ja Teadusministeerium)

Kutsestandardi järgi on noorsootöötajal olemas kolm taset:

Noorsootöötaja III:

- a) keskharidus
- b) erialane töökogemus vähemalt 3 aastat
- c) erialane koolitus 120-tunni ulatuses.

Noorsootöötaja IV:

- a) erialane või muu kõrgharidus
- b) erialane töökogemus vähemalt 3 aastat
- c) erialane täienduskoolitus 120-tunni ulatuses viimase 3 aasta jooksul.

Noorsootöötaja V:

- a) magistrakraad või sellega võrdsustatud kõrgharidus
- b) erialane töökogemus vähemalt 5 aastat
- c) erialane täienduskoolitus 160-tunni ulatuses viimase 5 aasta jooksul
- d) avalikud esinemised konverentsidel, seminaridel või koolitustel
- e) avaldatud artiklid noorsootöö või noortepoliitika valdkonnas.

(Noorsootöötaja kutsestandard 2006)

Kutsestandardid töötatakse välja peamiselt selleks, et kaardistada kompetentse, mida inimene oma ametis olles teadma ja oskama peab. Samal ajal motiveerivad kutsestandardi eri tasemet motiveerivad noorsootöötajat kõrget taset saama ja niiviisi oma kvalifikatsiooni tõstma.

1.3.2 Noorsootöötaja ametijuhend

Ametijuhendit on vaja selleks, et tööandja saaks täpsemalt oma nõudeid ja soove väljendada oma organisatsiooni piires. Valdkonna spetsialistid koostavad kutsestandardi ja see on rohkem üldine dokument, aga ametijuhend on kitsam ja täpsem kirjeldus tööandja poolt.

Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli õppejõu Heve Kirikali (2009) järgi ametijuhend on töökorralduslik dokument, mis reguleerib organisatsioonisisest tööjaotust. Ta on kirjalik dokument, mis on koostatud töö analüüsi tulemusena, ja mis sisaldab antud ametikoha: kohustusi, õigusi, vastutust, nõudeid kvalifikatsioonile, alluvussuhteid/aruandekohustusi ja põhilisi seoseid teiste ametikohtadega.

Ametijuhendi kasu on selles, et töötaja saab aru oma ametikohustustest ja on seda juriidiliselt korrektsel viisil aktsepteerinud. Samuti toob ametijuhend selgelt välja ja kirjeldab töövastutust.

1.3.3 Noorsootööde õppekavade kirjeldus

Õppekava on õpingute alusdokument, mis määrab kindlaks õppe üldeesmärgid, õpiväljundid, õppekava nominaalkestuse ja mahu, õppe alustamise tingimused, õppeainete loetelu, mahu, lühikirjeldused ning valikuvõimalused ja -tingimused, spetsialiseerumisvõimalused, õppe lõpetamise tingimused ning lõpetamisel antava kraadi nimetuse ja väljastatavad dokumendid. (Õppekorralduse sõnaraamat)

Õppekavade info jaguneb kaheks:

- üldandmed (õppekava kood, õppevaldkond, haldaja, üldeesmärgi, erialad, õpiväljundid jms)
- moodulite ja õppeainete nimekirja sisaldavad aasta õppekavad, mille järgi hakkavad õppima vastaval aastal sisseastunud üliõpilased (Õppekorralduse sõnaraamat)

Õppevaldkond on kõrgharidusstandardis kehtestatud hariduse liigituse osa, mis hõlmab sisult lähedasi õppesuundi. (Õppekorralduse sõnaraamat)

Õppesuund on kõrgharidusstandardis kehtestatud hariduse liigituse osa, mis kuulub õppevaldkonda ning hõlmab teoreetilistelt alustelt lähedasi õppekavade rühmi.
(Õppekorralduse sõnaraamat)

Õppekavagrupp on kõrgharidusstandardis kehtestatud liigitus, mis hõlmab õppesuundi või õppekavade rühmi ja mille alusel saab õppeasutus taotleda ja Vabariigi Valitsus anda õppeasutusele õiguse viia läbi kõrgharidustaseme õpet ning väljastada vastavaid akadeemilisi kraade ja diplomeid. (Õppekorralduse sõnaraamat)

Noorsootöötajaks saab Eestis õppida Tallinna Ülikooli Pedagoogilises Seminaris, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias ja Tartu Ülikooli Narva kolledžis.

Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar on traditsioone ja uuendusi siduv sotsiaal- ja haridusvaldkonna kolledž, mille eesmärgiks on aidata kaasa inimese arengut ja toimetulekut toetava ühiskonna püsimisele Eestis. Õppekava maht on 180 EAP. Seal on noorsootöö rakenduskõrgharidusõpe ja õppe nominaalkestus on kolm aastat.
(Tallinna Ülikooli Pedagoogilise Seminari kodulehekülg)

Tallinna Pedagoogilise Seminari noorsootöö õppekava koosneb järgnevatest osadest: üldainete moodul, eriala alusainete moodul, erialaainete moodul, praktikate moodul, valikainete moodul, vabaained, kursusetöö, lõputöö/ lõpueksam.

Õppekava eesmärgid on: kujundada üldkultuurilist, kommunikatiivset ja sotsiaalset pädevust, lähtuvalt erialast; anda teadmised ühiskonna ja võimustruktuuride funktsioneerimisest, arengu põhitendentsidest ja probleemidest ning oskuse neid uurida olemasolevaid sotsioloogilisi uurimusi lahti mõtestades; kujundada üliõpilasel teadmised, oskused ja hoiakud, mis on vajalikud töötamiseks spetsialisti, huvijuhi, loovtegevusjuhina noorsoo-, sotsiaal-, kultuuri-, tervise-, spordi-, haridus- või politseitöö valdkonnas. (Tallinna Ülikooli Pedagoogilise Seminari noorsootöö õppekava 2012)

Nüüd autor kirjeldab noorsootööd Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias pakub Eesti kõrgharidusmaastikul elutervet alternatiivi akadeemilise Tartu ja asjatava Tallinna kõrvale. Seal on rakenduskõrgharidus, nominaalkestusega neli aastat. Õppekava maht on 240 EAP.

(Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kodulehekülj)

Õppekava "Huvijuht-loovtegevuse õpetaja" koosneb järgnevatest osadest:
üld- ja alusainete moodul, kultuurhariduse suunamoodul, eriala peainete moodul, teadus- ja loometöö moodul, spetsialiseerumissuund, lõputöö/ lõpueksam.

Õppekava eesmärgid: luua üliõpilastele tingimused erialaste põhiteadmiste ja oskuste omandamiseks, mis on vajalikud töötamiseks huvijuhina, noorsootöötajana või huvihariduse pedagoogina. Kujundada valmisolek õppimiseks magistriõppes.

(Huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava 2012)

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja erialal saab lisaks põhiõppele spetsialiseeruda kas loovusõppe või tegevusõppe suunale. Loovusõppe sisaldab mitmesuguseid loovtegevusi ning rakendusteatri, tegevusõppe seikluskasvatust ning mudeldusmängude alast ettevalmistust. (Huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava 2012)

Edasi räägitakse töös noorsootööst Tartu Ülikooli Narva Kolledžis. Noorsootöö eriala avati Narva kolledžis 2004. aastal. Noorsootöö eriala eesmärk on valmistada ette noorsootöö spetsialist, kes oskab planeerida, korraldada, juhtida, hinnata ja arendada noorsootööd, suudab toetada noorte omaalgatust ja luua seda soodustava keskkonna. Noorsootöötaja saab mitmekülgse ettevalmistuse tööks mitmekultuurilises keskkonnas. Õppimine kestab 4 aastat ja toimub eesti keeles. (Noorsootöö õppekava 2012)

Noorsootöö õppekava annab rakenduskõrghariduse. Õppetöös kasutatakse erinevaid töövorme: seminarid, loengud, praktikumid, e-õpe, õppevisiidid, väitlused, grupitööd, vaatlused, uurimustööd, praktikad, õuesõpe. Samuti on abiks e-õppe keskkond, kust on võimalik leida materjale ja ülesandeid. (Noorsootöö õppekava 2012)

Õpitavad ained on koondatud teemablokkidesse (moodulitesse). Kasvatusteaduse ja kasvatustöö ained annavad põhiteadmised pedagoogikast ning tööst laste ja noortega. Ühiskonna korralduse moodulis saab ülevaate avaliku ja kolmanda sektori toimimisest. Noorsootöö aluste ja praktilise noorsootöö moodulites keskendutakse noorsootöö olemusele, selle korraldusele ja erinevatele töövormidele. (Noorsootöö õppekava 2012)

Õpingute raames on tudengitel võimalik valida kahe spetsialiseerumissuuna vahel:

- Kohaliku omavalitsuse korralduse suuna kasuks otsustanud saavad ülevaate kohaliku omavalitsuse korraldusest, avalikust haldusest ja õigusest ning majanduse peamistest põhimõtetest.
- Sotsiaalpedagoogikas õpitakse lähemalt tundma sotsiaaltöö valdkonda ja meetodeid ning tööd erivajadustega laste ja noortega. Mõlema suuna puhul on olulisel kohal ka erialane praktika.

Noorsootöö eriala üliõpilased osalevad lisaks erinevatel koolitustel ja kursustel. Näiteks väga populaarseks on saanud Euroopa Noored programmi raames toimuvad koolitused. (Noorsootöö õppekava 2012)

Noorsootöö õppevaldkond on tervis ja heaolu. Õppesuund on sotsiaalteenused. Õppekavagrupp on sotsiaalteenused. Õppekava maht on 240 EAP ja nominaalkestus on neli aastat. (noorsootöö õppekava 2012)

Õppekava (2004-2005) koosneb järgmistest osadest: 1) keel ja kultuur (30 EAP), 2) üldained (21 EAP), 3) sissejuhatus noorsootöösse (15 EAP), 4) pedagoogika ja kasvatusteadus (24 EAP), 5) praktiline noorsootöö (36 EAP), 6) juhtimine (15 EAP), 7) valikained (15 EAP), 8) vabaained (9 EAP), 9) kohaliku omavalitsuse korraldus / sotsiaaltöö korraldus (30 EAP), 10) praktika (36 EAP), 11) lõputöö (9 EAP).

Õppekava läbinud üliõpilane:

- 1) on omandanud noorsootöö jaoks vajalikud oskused;
- 2) tunneb noorsootöö põhimõtteid, väärtusi ja eesmärke ning tegutseb vastavalt nendele;
- 3) oskab kujundada noore terviklikku arengut toetavaid keskkondi;
- 4) on vastavalt erialasisesele spetsialiseerumisele omandanud põhiteadmised ja -oskused töötamiseks kohaliku omavalitsuse spetsialistina või sotsiaalpedagoogina;
- 5) oskab analüüsida ja rakendada omandatud teadmisi ja oskusi erialaseks arenguks.

(Noorsootöö õppekava 2012)

Peamised noorsootöö õppekava eesmärgid on valmistada ette noorsootöö spetsialist, kes oskab planeerida, juhtida, hinnata ja arendada noorsootööd ning -poliitikat; suudab

arendada noorte omaalgatust ja -vastutust ning luua vastava keskkonna. Noorsootöö spetsialist saab mitmekülgse ettevalmistuse tööks nii eesti kui ka vene keeles. (Noorsootöö õppekava 2012)

Tartu Ülikooli Narva Kolledži ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia noorsootöö õppekavade maht on 240 EAP, kuna on olemas lisaerialad. Tallinna Pedagoogilises Seminaris on 180 EAP ja õppimine on rohkem keskendunud just noorsootööle.

Väga oluline on see, et õppekava vastaks kutsestandardile selleks, et ülikooli vilistlased oleksid konkurentsivõimelised tänapäeva tööturul ja samal ajal kompetentsed spetsialistid, kes toovad kasu noortele ja kogu ühiskonnale.

Määratud valdkonna ekspertidest koosnev töögrupp tegeleb kutsestandardi väljatöötamisega SA Kutsekoda koordineerimisel ning see on väga tõsine ja pikk protsess. (Eesti Noorsootöö Keskus) Seal on hästi esitatud kompetentsusnõuded töötajale. Tähtis on ka see, et kutsestandard vastaks hästi ametijuhendile, sest just kutsestandardi järgi koostatakse ülikoolide õppekavad ja õpetatakse üliõpilased.

Kui kutsestandard vastab ametijuhendile, siis see tähendab, et tulevane noorsootöötaja peab vastama riigi ja ühiskonna nõuetele ja samal ajal tööandja soovidele. Ühiste nõuete kehtestamine on oluline selleks, et määratleda õigesti tegevuse kvaliteeti ja analüüsida tulemusi.

Eriti kui on tegemist rakenduskõrgharidusega, peab haridus vastama praktilise töö vajadustele ja suurendama võimalust olla edukas tööturul.

Oma lõputöö praktilises osas analüüsin õppekava vastavust noorsootöötaja kutsestandardile ja ametijuhenditele.

1.4 Noorsootöötaja rahulolu

1.4.1 Rahuloluteooriad

Sageli käsitletakse motivatsiooni alusena inimese vajadusi. Vajadus on seisund, mille on esile kutsunud teatud tingimuste puudumine, mis kindlustaksid subjekti bioloogilise, vaimse ja sotsiaalse olemasolu ning arengu, ja mis seetõttu ajendab teda tegutsema puuduoleva saavutamiseks (Lauristin, Vihalemm 1978: 316).

Inimese tegevusse rakendamist tema vajaduste rahuldamisel on kirjeldatud 5-astmelise motivatsioonitsükli:

- 1) esmaseks astmeks on vajadused. Vajadus on inimese seisund, milles ta tunneb puudust mingitest talle olulistest tingimustest. See on tarvidus millegi või kellegi järele;
- 2) puudust tunnetades tekib inimeses pinge, millest ta tahab vabaneda;
- 3) pinge sunnib inimest tegutsema. Ta hakkab otsima pinge vähendamise võimalusi;
- 4) eri võimaluste kaalumise tulemusena koostab inimene konkreetse tegevuskava. Ta püüab oma probleeme praktiliselt lahendada;
- 5) praktilise tegevuse käigus rahuldatakse tunnetatud tarvidus. Kui tegevus on olnud edukas, väheneb pinge ja inimene on valmis järgmisi vajadusi rahuldama.

Motivatsiooniprotsessis on tähtsad kõik tsükli üksikud osad. Kõige rohkem on siiski käsitletud vajaduste olemust ja nende osa inimtegevuse motiveerimisel. (Vadi 2001: 92)

Üheks tuntumaks vajadusteooriaks on Abraham Maslow konstrueeritud vajadustepüramiid. A. Maslow kirjeldas vajadusi nende hierarhilistes seostes. Madalamal asetsevate vajaduste rahuldamine eelneb püramiidi kõrgemal astmel asetsevate vajaduste aktualiseerimisele (*Joonis 1*).

MASLOW' VAJADUSTE HIERARHIA PEEGELDAB INIMESE VAJADUSI

Joonis 1. Maslow viieastmeline vajaduste püramiid ((Virovere, Alas, Liigand 2004: 61)

- 1) Esmasel astmel on inimese füsioloogilised vajadused. Nende rahuldamine on vajalik eelkõige organismi talitluseks. Füsioloogilisteks vajadusteks on tarvidus toidu, vee, hapniku, tegevuse, puhkuse, une järele.
- 2) Teisel astmel paiknevad turvalisuse- ja kaitstusevajadus. Nende tähtsust hakkab inimene tunnetama pärast seda, kui ta organismi funktsioneerimine on tagatud. Vajadus kaitstud olla ilmneb soovis vältida füüsilist vägivalda, hirmu, tagada organiseeritus ja tasakaal. Tõise tegevuse korraldamise seisukohalt on huvitav, et inimesed, kes elavad ebastabiilses ja ohtlikus keskkonnas, pööravad vähem tähelepanu ametiaule, enesearendamisele ja on mures tuleviku pärast. Tõises tegevuses avaldub kaitstusevajadus nii soovis olla kindlustatud tööga kui ka soovis vältida organismile ebasoodsaid töötingimusi. Füsioloogilised vajadused ja kaitstusevajadus ühendatakse mõnikord mõistesse „põhivajadused“.
- 3) Põhivajaduste rahuldamise järel vajab inimene tundeid ja armastust. Ta tahab teiste hulka kuuluda, suhelda ning olla armastatud. Neid vajadusi nimetatakse kuuluvuse- ja sotsiaalseteks vajadusteks. Tööl rahuldab inimene neid väga mitmesugustes tegevustes. Selleks annavad võimalusi osalemine meeskonnatöös, näiteks spordivõistlustel või teistel ühisüritustel. Ka nn.-kohvipausid või koos einestamine võimaldavad suhtlemist töökaaslastega ja teiste hulka kuuluvuse tunnetamist.
- 4) Lugupidamisvajadus paikneb püramiidi neljandal astmel. See vajadus väljendub soovis lugupidamise ja püsiva enesehinnangu järele. Inimene vajab enese tunnustamist ja prestiiži. Enesest lugupidav inimene on võimeline tunnetama oma tugevaid ja nõrku külgi. Ta suhtub austusega ka teistesse inimestesse. Tööl avaldub lugupidamisvajadus soovis olla iseseisev tegevuses ja otsustamises.
- 5) Püramiidi tipus asetseb eneseteostusvajadus, mis väljendub tahtes arendada ja kasutada oma võimeid. Praktilises tegevuses mõjutab see inimesi väga erinevalt. Seetõttu teostavad inimesed ennast mitut moodi. Maslow uuris peamiselt tuntud inimeste elulugudest (A. Lincoln, T. Jefferson, A. Einstein jt), kuidas kõrge eneseteostusvajadusega inimesed teistega suhtlevad. Sellised inimesed on vahetumad eneseväljenduses, mis ei tähenda käitumishinnade eitamist. Kõrge eneseteostusvajadusega inimene suhtub võrdse lugupidamisega endasse ja teistesse. Maslow kirjeldas neid kui suhteliselt iseseisvaid, sõltumatuid ja ebamugavusi taluvaid inimesi. Kõrge eneseteostusvajadusega inimesed on demokraatlikud ning tundlikud „hea ja halva“ suhtes.

Maslowi arvates on heade töötulemuste saavutamiseks vaja arvestada ka kõrgemaid vajadusi. Väga mõjus on inimese soov endast lugu pidada. See sunnib inimest töötama täpselt ja korralikult. Endast lugupidamise vajadus muudab mõjusaks tunnustuse ja laitude. Eneseteostusväljendus sunnib otsima paremaid lahendusi, andma endast parima püstitatud eesmärkide saavutamisel. Et kõrgemaid vajadusi ei suuda inimene täielikult rahuldada, siis on neil suur mõju tulevikku suunatud tegevustes. (Vadi 2001: 94-95)

Laialdaselt on levinud vajadusteooria, millele pani aluse David McClelland. Ta sõnastas teooria, mille järgi inimese käitumise isloomustamisel ja mõistmisel tuleb tugineda kolmele vajadusele:

- 1) saavutusvajadus, mis ajendab soovi saavutada paremaid tulemusi, lahendada keerulisi probleeme, riskima, eelistama vastutusrikkaid olukordi;
- 2) suhtlemis- ja liitumisvajadus ajendab looma ja hoidma sooje, sõbralikke suhteid teiste inimestega, pöörama tähelepanu teiste tunnetele ning inimestevahelistele suhetele. Suhtlemisvajadust võib kirjeldada mitme tunnuse abil. Küsitlusest ilmnes, et suhtlusvajaduses on suur osa lähedastel sõprussuhetel, uute sõprade leidmisel, üksindushirmul, teiste abistamisel, nendest hoolimisel;
- 3) jõu- või võimuvajadus tingib soovi kontrollida ja mõjutada teiste käitumist, nende eest vastutada. Selle vajaduse avaldumist reguleerivad eelnevalt loetletud isiksuse vajadused, väärtustused ja tõekspidamised. (Vadi 2001: 97)

X- ja Y-teooria (Douglas Mc Gregor)

Douglas Mc Gregor jagas oma 1960. a avaldatud raamatus inimesed vastavalt nende töössesuhetumisele X- ja Y-tüüpi inimesteks. Samuti jagunevad juhid vastavalt X- ja Y-tüüpideks ning suhtuvad oma alluvatesse vastavate põhimõtete kohaselt. Alljärgnevas tabelis on toodud X- ja Y-tüüpide kohta kuuluvate seisukohtade võrdlus. (Virovere, Alas, Liigand 2004: 60)

Tabel 4. McGregori X- ja Y-teooria (Virovere, Alas, Liigand 2004: 60)

X-tüüp	Y-tüüp
Enamik inimesi on laisad ja väldivad võimaluse korral töötegemist.	Töö on inimese jaoks loomulik tegevus nagu puhkus või mäng.
Inimesed vajavad vahetut juhendamist, nad asuvad tööle vaid karistust kartes.	Kui inimene on oma jõupingutused suunanud tulemuse saavutamisele ja ta on sellele tegevusele pühendunud, on ta võimeline end ise kontrollima ja juhendama.
Enamik inimesi väldib vastutust ja neil pole ambitsioone. Peamine on turvalisus.	Keskmi inimest on võimalik õpetada võtma ja otsima vastutust.
Inimesed on teatud mõttes robotid, enamik neist ei ole võimeline loominguliseks ja loovaks tööks.	Paljud inimesed on võimelised loominguliseks ja loovaks tööks.
	Keskmise inimese intellektuaalne potentsiaal on tänapäeval alles osaliselt kasutatud.

Töö omaduse teooria (J. Richard Hackman, Greg Oldham)

Et töötajate motivatsiooni ja tööga rahulolu suurendada, tuleks arvestada töö omaduste teoorias kirjeldatud teguritega.

Töö motivatsiooni aitavad selle teooria järgi tõsta kolm tegurit:

- 1) töötaja tunnetab oma tööd olulisena,
- 2) töötaja tunnetab vastutust oma töö tulemuste eest,
- 3) töötaja teeb oma pingutuste tulemust.

Nende kolme teguriga on seotud viis töö omadust:

- a) vilumuste ja oskuste mitmekesisus, mida töö nõuab;
- b) ülesande identiteet (töö lõpetatuse astme teadmine);
- c) ülesande tähtsuse teadmine (millisel tasemel on seotud teiste töötajatega);
- d) autonoomsus (kui iseseisvalt on võimalik planeerida töö ajakava ja ülesandeid);

- e) 5 tagasiside (info töötaja sooritusedukuse kohta). (Virovere, Alas, Liigand 2004:65)

Võrdsuse teooria (J. Stacy Adams)

Võrdsuse teoorias lähtutakse põhimõttest, et inimene tahab olla tasustatud teistega võrdselt ja tal ei tohi tekkida tunne, et teda on ära kasutatud. Teooria on ehitatud üles saadud tasu ja tehtud jõupingutuse suhtele. Iga töötaja määratleb enda jaoks selle suhte. On oluline, et see on tajutav, mitte matemaatiline suhe.

Inimese seisukohalt vaadatuna on kolm võimalust, ta tajub, et tasu:

- a) vastab jõupingutusele,
- b) on väiksem kui tehtud pingutus,
- c) on suurem tehtud pingutustest.

Samal ajal võrdleb inimene end ka teistega ja teda rahuldab olukord, kui talle tundub, et töö ja tasu vahekord on kas samasugune või parem kui teistel. Kui aga teistel töötajatel on see vahekord parem kui temal, siis tõenäoliselt ei ole inimene rahul. Kui inimene tajub, et teise töö ja tasu vahekord on parem kui temal, siis tal on kaks võimalust: kas püüda suurendada ka oma tasu või vähendada jõupingutusi. (Virovere, Alas, Liigand 2004: 66-67)

Herzbergi kahe faktori teooria

Selgitamaks välja rahulolu ja rahulolematuse põhjusi, küsitles Frederick Herzberg inimesi kahel juhul: kui nad olid õnnelikud ja oma tööga rahul ning kui nad ei olnud tööga sugugi rahul.

Selle küsitluse tulemuste põhjal kujunes välja kahe faktori teooria. Herzberg jõudis järeldusele, et kõik põhjused saab jagada kahte rühma:

- a) hügieenifaktorid on need, mis mõjutavad tööga rahulolematust;
- b) motivatsioonifaktorid on need, mille olemasolu võib tekitada rahulolu.

Hügieenifaktorite alla kuuluvad palk, kindlustunne tööl, töötingimused, kontrolli tihedus ja ulatus, inimestevahelised suhted, töökultuur, juhtimise kvaliteet. (Virovere, Alas, Liigand 2004: 64)

Ettevõtte poliitika ja valitsemine, tööjuhtimine, tööolusuhed, isikusuhted, raha, staatus ja turvalisus on käsitletavat hügieeniteguritena. Herzberg kasutab terminit "hügieen" selle arstiteaduslikus tähenduses (ärahoidev ja ümbrusega liituv). (Kidron 2008: 217)

Rahulolu puudumine ei tähenda veel rahulolematust. Herzberg väidab, et negatiivsete ilmingute kaotamine ei tähenda veel positiivsete tekkimist.

Motivatsioonifaktorid Herzbergi järgi on järgmised: saavutusvajaduse rahuldamine, vastutus töös, enesearengut võimaldav töö, huvipakkuv töö, tunnustus. (Virovere, Alas, Liigand 2004: 64)

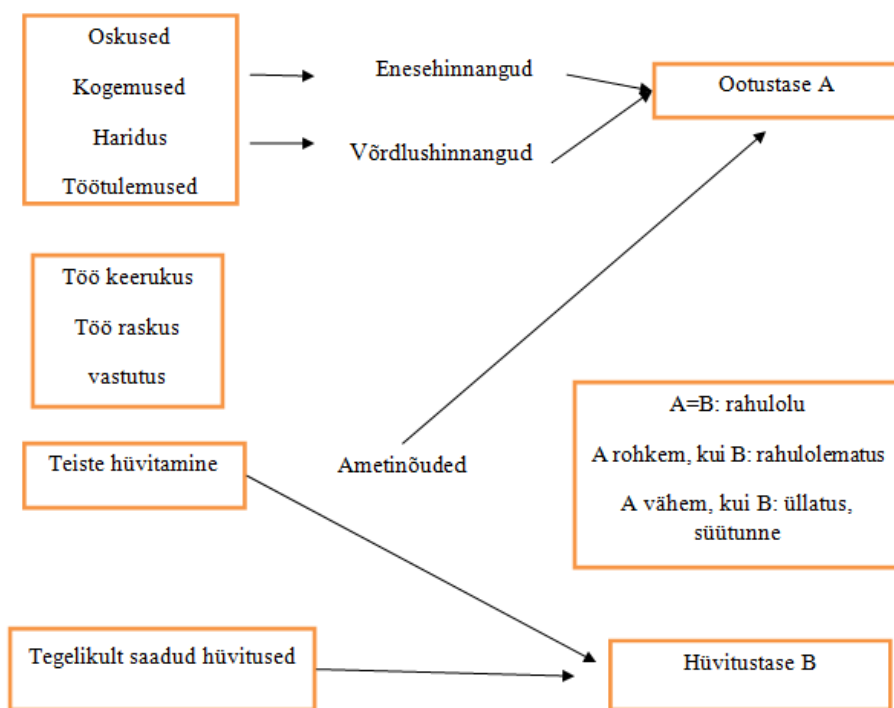
Rahuldust pakkuvad tegurid, nagu eneseteostamisrõõm, ametialane arenemine ja tunnustuse leidmine, mida saab tunda vastutusrikkas ja suure vabadusastmega töös, kuuluvad motivatsioonitegurite hulka. Herzberg kasutas seda terminit, sest neil tegureil on tööst saadavale rahuldusele positiivne mõju ja nad viivad sageli isiksuse töövõime kasvule. (Kidron 2008: 218)

Motivatsiooni faktorite abil saab tõsta rahulolu, hügieeni faktorite abil saab leevendada rahulolematust. (Virovere, Alas, Liigand 2004: 64)

Autor tugineb oma töös just sellele teooriale, sest Herzbergi kahe faktori teooria on universaalne ja ühendab kõiki teisi teooriaid. Mõte on selles, et inimesed kas on rahul või ei ole rahul. Herzbergi motivatsioonifaktorid põhinevad saavutusvajadusel, enesearengu soovil ja tunnustusel, sellest räägivad võrdsuse teooria (J. Stacy Adams), töö omaduse teooria (J. Richard Hackman, Greg Oldham), vajadusteooria (Abraham Maslow) ja vajadusteooria (Dawid McClelland). Võib järeldada, et rahulolu määramisel seisavad esikohal inimese vajadused, sest Herzberg nimetas neid motivatsioonifaktoriteks, ja samal ajal ta lõi tervikliku inimese rahuolu pildi.

Kahe faktori teooria järgi on rahulolul ühed, rahulolematusel aga teised mõjurid. Diferentsiteooria ehk võrdluse teooria on loonud Ameerika Ühendriikide teadlane Edward Lawler. Diferentsiteooria seostab rahulolu ja rahulolematuse töö kaudu (tulemusel) saadavate hüvitustega, mis võimaldavad töötajal otseselt või kaudselt

rahuldada oma tarbeid. Diferentsiteooria järgi määrab rahulolu mitte hüvituste absoluutne hulk, vaid saadud hüvituste hulga ja oodatud hüvituste hulga subjektiivsete hinnangute, s.t. töötaja enda sisemiste hinnangute vaheline diferents ehk erinevus. (Joonis 2), (Saksakulm 1983: 33)

Joonis 2. Diferentsiteooria joonis. (Saksakulm 1983: 33)

Joonisel 2 kujutatud ootustase A tähistab hüvituste hulka, mida töötaja ootab, mida ta loodab saada. Hüvitustase B tähistab hüvituste hulka, mida töötaja oma töö eest enda arvates tegelikult saab. Nii ootus- kui ka hüvitustase on subjektiivsed hinnangud. (Saksakulm 1983: 34)

Autor kasutab klassikalisi teooriaid, mida on tänapäevaks oluliselt edasi arendatud. Lõputöö teema on seotud rahuloluga ja siis autor otsustas kasutada teoreetiliste lähtekohtadena algallikaid.

1.4.2 Rahulolu mõõtmine

Ehkki suur hulk uuringuid näib tõestavalt, et tööga rahulolu on üldise eluga rahuloluga seotud üsna tugevasti, on osa uuringuid näidanud, et see seos on ühepoolne; suur eluga rahulolu ei mõjuta oluliselt tööga rahulolu, tööga rahulolu aga elust saadavat rõõmu küll. Viidatud uuringus küsiti ka seda, kas inimesed on oma erialaga sedavõrd rahul, et võimaluse korral valiksid selle uuesti. Jaatavalt vastas 91% matemaatikuist, 82% juristidest ja ainult 16% kvalifitseerimata töolistest. (Kidron 2007: 177-178)

Toimekas tegutsemine ja oma õppetöö tulemustest rahulduse saamine on ühevõrra olulised nii hea enesetunde hoidmiseks kui ka toonuse parandamiseks. Loetleme mõningaid ratsionaalselt korraldatud ning energiliselt ja keskendumisega tehtud töö kasutegureid (Kidron 2007: 176):

- 1) õppetöö võimaldab luua kontakte teiste inimestega ning tunda rahuldust üheskoos millegi tegemisest, eesmärgi saavutamisest;
- 2) õppimine sunnib avardama silmaringi, õppima pidevalt midagi juurde;
- 3) koostöö teiste inimestega õppimisprotsessis sunnib ületama oma vaateviisi piiratust ning arvestama ka teiste kogemusi;
- 4) hingelise kriisi olukorras aitab õppimine mõtteid iseendalt ja oma muredelt eemale viia;
- 5) õppimine tagab hea enesetunde hoidmiseks tarviliku tunnustuse ja lugupidamise;
- 6) õppimise käigus võib ise teistele midagi õpetades tunda end targa ja vajalikuna.

Tööraahulolu on inimese psüühilise seisundi parameeter. Selle arvuline hindamine ehk mõõtmine on vajalik rahulolu ja mitmesuguste muude näitajate vaheliste seoste uurimiseks. Rahulolu kui subjektiivse näitaja mõõtmine tugineb seetõttu enesehinnangule, mis saadakse enesevaatluse teel.

Rahulolu mõõtmisel eristatakse kahte liiki enesehinnanguid: rahulolu osahinnanguid ja üldhinnanguid. Esimesed iseloomustavad töötaja rahulolu määra töö ühe mingi elemendiga –palgaga, töötingimustega, tööülesannetega jne. Rahulolu üldhinnang väljendab rahulolu tööga tervikuna, tööga üldse. (Saksakulm 1983: 36)

Rahuloluhinnanguid fikseeritakse hindamisskaalal. Eristatakse verbaalset ja graafilist skaalat ehk rahuloluhinnangute teatud astmelist järjestust.

Graafilise skaala elementideks on emotsionaalse värvinguga näoilmed, mis reastatakse kõige negatiivsemat tundeseisundit väljendavast miimilisest kujundist kõige positiivsemat tundeseisundit väljendava kujundini. Verbaalne hindamiskaala nõuab inimeselt oma tunnete tõlkimist etteantud sõnalisse väljendusse. (*Ibid:* 36)

Rahuloluhinnangud saadakse vestluse või ankeetküsitluse teel. Kumba moodust eelistada, sõltub konkreetsetest tingimustest. Suurema arvu töötajate korral tagab aja tunduva kokkuhoiu ankeetküsitlus. Seejuures on viimane moodus enam sobiv vaimse töö tegijate küsitlemiseks. Tööliste ja füüsilist tööd tegevate isikute küsitlemiseks on ankeetküsitlus, kui see viiakse läbi töö ajal, vähesobiv ning rahuloluhinnangud saadakse vestluse teel. (Saksakulm 1983: 36-37)

Küsimustiku koostamisel peab arvestama rahuloluuuringu ulatust ja sügavust. Mida detailsem uuring, seda rohkem hinnatavaid elemente ta haarab. Tööga otseselt seotud küsimustiku osa võib sisaldada järgmisi põhilisi hinnatavaid elemente:

- 1) tööolud
- 2) töökorraldus ja juhtimine
- 3) töötajate stimuleerimine
- 4) tööalased suhted
- 5) hinnangud tööle ja arenemisvõimalustele tööl (*Ibid:* 37)

Õppimisprotsess on ka tööprotsess, sel põhjusel on töörahulolu ja rahulolu õppekavaga sarnased mõisted. Nagu eelpool kirjutatud, et rahulolu uurides peab arvestama põhilisi elemente, nagu õppimiskorraldus ja juhtimine, üliõpilaste suhted, hinnangud õppimisele ja arenemisvõimalustele, üliõpilaste stimuleerimine. Kõik loendatud elemendid on väga tähtsad nii õppimises kui ka töös, see tähendab, et need hinnatavad osad loovad rahulolu osahinnangu kui nähtuse.

Rahulolu kui subjektiivse näitaja mõõtmine tugineb seetõttu enesehinnangule, nii ka õppimisrahulolu tugineb enesehinnangule. On teada, et inimene võib olla rahul või rahulolematu erinevate aspektidega, aga on olemas ka tööga või õppekavaga rahulolu üldhinnang. See üldhinnang ja võrdlushinnang tugineb rohkem emotsionaalsel mõõtmisel, kui inimene analüüsib kõiki oma tundeid ja ootusi, võimalusi, kogemusi ja oskuseid, nagu Lawleri diferentsiteooria.

2 TARTU ÜLIKOOI NARVA KOLLEDŽI NOORSOOTÕ ERIALA VILISTLASTE ÕPPEKAVAGA RAHULOLU UURING

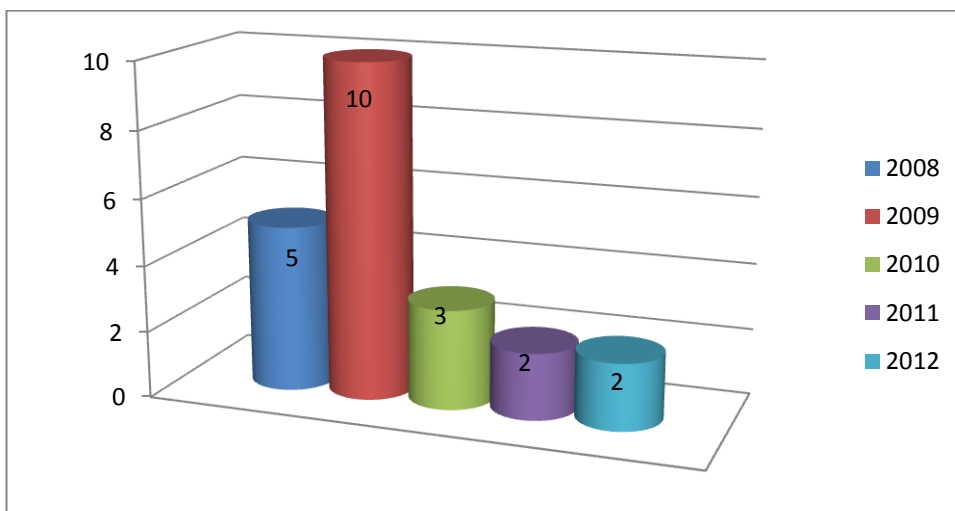
2.1 Uurimuse lähtealused

Uuringu eesmärk on selgitada välja, kuivõrd Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootõ eriala vilistlased on rahul oma õppekava, õpingute, saadud praktiliste kogemuste ja üldises mõttes haridusega. See tähendab, et tuleb uurida, kuivõrd Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootõ eriala õppekava vastab noorsootõtaja kutsestandardile ja noorsootõtajate tüüpilistele ametikohustustele. Autor valis ametijuhendeid kogu Eestist ja võttis igast maakonnast ühe ametijuhendi. Samal ajal on oluline ka teada saada vilistlaste arvamust uurides kuivõrd kolledži poolt pakutav noorsootõ õppekava vastab praktilise töö vajadustele ja töö lõpus teha ettepanekuid selle arendamiseks, mis aitab tulevikus lõpetajatel nende konkurentsivõimet suurendada.

2.2 Metoodika ja kogum

Antud töö uurimismeetoditeks olid valitud kvalitatiivsed andmete kogumiseks ja kvantitatiivsed meetodid. Andmete kogumiseks kasutati struktureeritud intervjuud, andmete töötlemiseks Pearsoni korrelatsioonianalüüsi.

Uuritava kogumi moodustavad Tartu Ülikooli Narva Kolledži vilistlased, neid kokku on 22 inimest.

Joonis 3. Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootõ eriala lõpetajad 2008-2012.

Üheksateist lõpetajat töötab praegu noorsootõ valdkonnas, aga kaks inimest ei tööta oma erialal. Vilistlased teevad noorsootõd lastekodus, koolis, noortekeskuses, vanglas, kohalikus omavalitsuses, politseis ja sotsiaalametis.

Uuringu protseduur koosneb järgmistest etappidest: intervjuu küsimuste koostamine, lõpetajatega intervjuu läbiviimine, intervjuu vastuste analüüs Pearsoni korrelatsiooni abil.

Intervjuu on kahe inimese vaheline verbaalse ja mitteverbaalse informatsiooni vahetus (Männamaa 2008: 159). Laherand (2008: 176) järgi võrreldakse intervjuud tihti vestlusega. Intervjuu eesmärgiks on saada usaldusväärset teavet uurimisprobleemi seisukohast tähtsast valdkonnast. Intervjuu puhul vahendatakse mõtteid, hoiakuid, seisukohti, teadmisi ja tundeid nii verbaalse kui ka mitteverbaalse kommunikatsiooniga. Intervjuud võib jagada Laherand (2008: 177) järgi terapeutilisteks ja infokogumise intervjuudeks. Infokogumise intervjuud nimetatakse samuti praktiliseks, mille eesmärgiks on koguda infot praktilise probleemi lahendamiseks, ja uurimuslikeks intervjuudeks, mille eesmärgiks on süstemaatiline infohankimine ning seetõttu võib uurimuslikku intervjuu vormi pidada teaduslikuks meetodiks.

Korrelatsioonisõltuvus tähendab niisiis ühe tunnuse keskmise muutlikkust teise tunnuse muutudes. Esmamulje tunnustevahelise seose iseloomust annab korrelatsiooniväli ehk hajuvusdiagramm (Tooding 2007: 230).

Korrelatsiooniväli on joonis, millele kantakse punktidenä kõik kogumi objektid. See sobib hästi arvuliste tunnuste ühise käitumise visualiseerimiseks (Jurevitš 2004: 65).

Kui punktigrupp hajuvusdiagrammil on silma järgi küllalt hästi haaratav sirgega, siis on alust uurida korrelatsiooniseose olemasolu. Korrelatsioonikordaja alusel kõneldakse korrelatsiooniseose tugevusest (nõrk või tugev korrelatsioonisõltuvus). Kui seos on piisavalt tugev, see tähendab, et tunnused on omavahel korreleeritud. Sõltuvalt punktigrupi asetusest hajuvusdiagrammil võib korrelatsioonikordaja olla kas negatiivne või positiivne. Positiivse korrelatsiooniseose korral võib märgata, et ühe tunnuse suurenedes keskmiselt suureneb ka teine ja vastupidi, ühe tunnuse vähenedes keskmiselt väheneb keskmiselt ka teise väärtus. Negatiivse korrelatsiooniseos tähendab seda, et punktigrupis liikudes ühe tunnuse suurenedes teine keskmiselt väheneb ja ühe vähenedes teine keskmiselt suureneb (Tooding 2007: 231-237).

Pearsoni segamomendi korrelatsioon eeldab vahemikskaalas muutujaid. Pearsoni segamomendi korrelatsioon uurib lineaarse seose tugevust kahe muutuja vahel.

Korrelatsioonikordaja näitab kahe muutuja vahelist ühisvarieeruvust, mitte et muutujad on põhjuslikult seotud (Ghauri, Gronhaug 2004: 159-161).

Korrelatsioonikordaja olulised omadused:

- Korrelatsioonseose tähendusest tuleneb, et korrelatsioonikordaja mõõdab seost tunnuste vahel suunalt vastastikusena ja suuruselt vastastikku ühesuurusena
- Kui tunnused on sõltumatud, siis puudub korrelatsioonisõltuvus, muud tüüpi sõltuvus aga võib olla (Tooding 2007: 237).

2.3 Andmete kogumine ja analüüs

2.3.1 Kogumi iseloomustus ja küsitluse läbiviimine

Lähtudes ülaltoodud teoreetilistest seisukohtadest ning TÜ Narva kolledži noorsootöö õppekavast töötas autor välja intervjuu küsimustiku (Lisa 1) ja viis läbi intervjuu. Vastajateks olid Tartu Ülikooli Narva Kolledži lõpetanud, kokku 22 inimest. Ühe vilistlasega ma ei saanud võtta ühendust, sest ta elab välismaal. Niisiis olid vastajateks 21 inimest. Ainult kaks neist ei tööta erialasel töö, teised töötavad erialasel töökohal.

Saades vilistlaste kontaktandmed sai nendega ühendust võetud. Intervjuu viidi läbi erinevatel viisidel, sõltuvalt sellest, milline oli vastajale mugav. Osaga sai kohtunud, osa vastas küsimustele telefonitsi, osa e-posti teel. Saadud andmed kodeeriti.

Küsimused tähistati tähtedega: A, B, C, D, E, F. Nad paigutati tabeli horisontaalteljele. Vastused olid tähistatud numbritega küsimuste järjekorras ja paigutatud vertikaalteljele näiteks,- esimene A küsimus: Milliseid kolledžis omandatud oskusi ja teadmisi te kasutate oma igapäevases töös? Sellele küsimusele on järgmised vastused:

1.1.-asjaajamise teadmised, 1.2. - keeleoskus, 1.3. - arvuti oskused, 1.4. - noortepoliitika ja noorsootöö olemus ja korraldus, 1.5. - kasvatusteaduse põhimõtted ja suunitlused, 1.6. - psühholoogia, 1.7.- koolitamisoskused, 1.8. - loovoskused. Pärast seda ma panen igasse ruutu numbrid 1, see tähendab „jah, vaja“ või 2, see tähendab „ei ole vaja“ tuginedes lõpetajate vastustele. Nii viisil toimus korrelatsioonianalüüsi ettevalmistus. Andmetabel on paigutatud lissasse.

2.3.2 Andmete analüüs Pearsoni korrelatsioonikordajate abil

Järgmised tulemused andis vastuste analüüs Pearsoni korrelatsioonikordajate abil.

Selleks, et jälgida suuruste vastastikust sõltuvust ning määrata kindlaks seose tugevust, märgistame seose kolm liiki:

tugev seos – näitaja 0,6 – 0,7 ja rohkem.

keskmise tugevusega seos – näitaja 0,4 – 0,5.

nõrk seos – näitaja 0,2-0,3.

Kõigepealt esitame ülevaade tugevatest seostest.

Pedagoogika ja kasvatusteaduse mooduli ained

Oluline, tugev korrelatsioon:

- 1) On olemas tugev seos **psühholoogia ja kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste** vahel (0,73). See annab teada, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi ning psühholoogia. See on loogiline seos, sest on raske endale ette kujutada kasvatusteadus ilma psühholoogiata. Selliste seoste ilmumine näitab, et mõõtmiste jaoks on valitud õiged meetodid.
- 2) On olemas tugev seos **psühholoogia ja psühholoogia** (0,65) näitab, et vilistlased (kes töötavad oma erialal) kasutavad oma igapäevasetöös psühholoogiaalaseid teadmisi. See on üsna loogiline seos, sest noorsootöö eriala lõpetajad töötavad pidevalt erinevas vanuses noortega ja teiste inimestega, aga see nõuab kindlasti psühholoogiaalaseid teadmisi ja oskusi.

Märkimisväärne, keskmine korrelatsioon:

- 1) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise** vahel (0,56). See

- tähendab, et vilistlased sooviksid õppekavas mahtu suurendada noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise ainet ja kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.
- 2) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning koolipraktika** vahel (0,52). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi, aga koolipraktika õpetas neid kõige rohkem.
 - 3) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste** vahel (0,47). See näitab, et vilistlased (kes töötavad erialaselt) kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi.
 - 4) On olemas keskmine seos **psühholoogia ja juhtimisoskuste** vahel (0,45). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös psühholoogiat, aga tundsid puudust juhtimise oskustest.
 - 5) On olemas keskmine seos **psühholoogia ja koolipraktika** vahel (0,45). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös psühholoogiat, aga neid õpetas kõige rohkem koolipraktika.
 - 6) On olemas keskmine seos **psühholoogia ja praktilise noorsootöö** vahel (0,45) näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös psühholoogiat, aga sooviksid õppekavas mahtu suurendada praktilise noorsootöö ainet.
 - 7) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning asjaajamisteadmiste** vahel (-0,44). See tähendab, et asjaajamisteadmised ei toeta kasvatusteadus põhimõtteid ja suunitlusi, paraku midagi halba selles ei ole.
 - 8) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korralduse** vahel (0,42). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja

suunitlusi, aga sooviksid õppekavas mahtu suurendada noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korralduse ainet.

- 9) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning juhtimise aluste** vahel (-0,42). See näitab, et vilistlased sooviksid õppekavas mahtu suurendada juhtimise aluste ja kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.
- 10) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning ürituste korraldamise ja läbiviimise** vahel (-0,42). See näitab, et vilistlased tundsid puudust ürituste korraldamise ja läbiviimise oskustest ning sooviksid õppekavas mahtu suurendada kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.
- 11) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning psühholoogia** vahel (0,42). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi, aga sooviksid õppekavas mahtu suurendada psühholoogia ainet.
- 12) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning koolitamisoskuste** vahel (0,42). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi ning koolitamisoskusi.
- 13) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning juhtimisoskuste** vahel (0,41). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi ning, aga nad tundsid puudust juhtimise oskustest.
- 14) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning laagripraktika** vahel (0,41). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi, aga laagripraktika õpetas neid kõige rohkem.
- 15) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning praktilise noorsootöö** vahel (0,41). See näitab, et vilistlased kasutavad oma

igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi, aga sooviksid õppekavas mahtu suurendada praktilise noorsootöö ainet.

- 16) On olemas keskmine seos **psühholoogia ja ürituste korraldamise ja läbiviimise** vahel (0,4). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös psühholoogiat, aga sooviksid õppekavas mahtu suurendada ürituste korraldamise ja läbiviimise ainet.
- 17) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning juhtimise aluste** vahel (-0,42). See näitab, et vilistlased sooviksid õppekavas mahtu suurendada juhtimise aluste ja kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.
- 18) On olemas keskmine seos **kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ning ürituste korraldamise ja läbiviimise** vahel (-0,42). See näitab, et vilistlased tundsid puudust ürituste korraldamise ja läbiviimise oskustest ning sooviksid õppekavas mahtu suurendada kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.

Juhtimise mooduli ained

Oluline, tugev korrelatsioon:

- 1) On olemas tugev seos **juhtimisoskuste ja ürituste korraldamise ja läbiviimise** vahel (0,79). See näitab, et vilistlased tunnevad puudust juhtimisoskustest ja nad sooviksid õppekavas ürituste korraldamise ja läbiviimise aine mahtu suurendada. Nii juhtimisoskused kui ka ürituste korraldamine ja läbiviimine on praktilised oskused. Võib järeldada, et rohkem tähelepanu peaks pöörama ainele „praktiline noorsootöö“.
- 2) On olemas tugev seos **projektitöö ja laagripraktika** vahel (0,69). See näitab, et vilistlased tundsid puudust projektitöö oskustest, aga neid oskusi õpetas kõige rohkem laagripraktika.

- 3) On olemas tugev seos **projektitöö ja asjaajamisteadmiste** vahel (0,66). See räägib sellest, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös asjaajamisteadmisi ja sooviksid õppekavas projektitöö aine mahtu suurendada.
- 4) On olemas tugev seos **projektitöö ja võrgustikutöö** vahel (0,62). See annab teada, et vilistlased tundsid puudust projektitöö oskustest ja nad sooviksid õppekavas võrgustikutöö aine mahtu suurendada. Projektitöö ja võrgustikutöö on väga olulised ained noorsootöötaja jaoks. Sageli on vaja osaleda igasugustes projektides või ise kirjutada projekti ja seda teostada. Samuti on võrgustikutööväga tähtis, sest töö eri valdkondade spetsialistidega on paljudel juhtudel vajalik
- 5) On olemas tugev seos **projektitöö ja koolitamisoskuste** vahel (0,62). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös koolitamisoskusi, aga nad tundsid puudust projektitöö oskustest.

Märkimisväärne, keskmine korrelatsioon:

- 1) On olemas keskmine seos **juhtimise oskuste ja kohaliku omavalitsuse praktika** vahel (0,55). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimise oskustest, aga neid õpetas kõige rohkem kohaliku omavalitsuse praktika.
- 2) On olemas keskmine seos **juhtimise aluste ja koolipraktika** vahel (-0,51). See näitab, et koolipraktika õpetas vilistlaseid kõige rohkem, aga nad sooviksid õppekavas mahtu suurendada juhtimise aluste ainet.
- 3) On olemas keskmine seos **juhtimise oskuste ja praktilise noorsootöö** vahel (0,5). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimise oskustest ja nad sooviksid õppekavas mahtu suurendada praktilise noorsootöö ainet.
- 4) On olemas keskmine seos **projektitöö ja loovoskuste** vahel (0,49). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös loovoskusi, aga tudengitele ei piisa projektitöö oskusi.

- 5) On olemas keskmine seos **juhtimise oskuste ja koolipraktika** vahel (0,47). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimise oskustest, aga koolipraktika õpetas neid kõige rohkem.
- 6) On olemas keskmine seos **juhtimise aluste ja asjaajamisteadmiste** vahel (0,46). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös asjaajamisteadmisi ja sooviksid õppekavas mahtu suurendada juhtimise aluste ainet.
- 7) On olemas keskmine seos **juhtimise oskuste ja kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste** vahel (0,41). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimise oskustest ja nad sooviksid õppekavas mahtu suurendada kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.
- 8) On olemas keskmine seos **juhtimise oskuste ja arvuti kasutamise** vahel (-0,41). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimise oskustest ja nad sooviksid õppekavas mahtu suurendada arvuti kasutamise ainet.

Sissejuhatus noorsootöösse mooduli ained:

Oluline, tugev korrelatsioon:

- 1) On olemas tugev seos **noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise ning kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste** vahel (0,6). See tähendab, et vilistlased sooviksid õppekavas mahtu suurendada noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise ainet ja kasvatusteaduse põhimõtete ja suunitluste ainet.

Märkimisväärne, keskmine korrelatsioon:

- 1) On olemas keskmine seos **ürituste korraldamise ja läbiviimise ning arvuti kasutamise** vahel (0,55). See näitab, et vilistlased tundsid puudust ürituste korraldamise ja läbiviimise oskustest ja sooviksid õppekavas mahtu suurendada arvuti kasutamise ainet.

- 2) On olemas keskmine seos **ürituste korraldamise ja läbiviimise ning arvuti kasutamise** vahel (-0,48). See näitab, et vilistlased sooviksid õppekavas mahtu suurendada ürituste korraldamise ja läbiviimise ainet ja arvuti kasutamise ainet.
- 3) On olemas keskmine seos **noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise ning projektitöö** vahel (0,48). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös noortepoliitika ja noorsootöö olemust ja korraldust, aga nad tundsid puudust projektitöö oskustest.
- 4) On olemas keskmine seos **noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise ning arvuti kasutamise** vahel (-0,42). See näitab, et vilistlased sooviksid õppekavas mahtu suurendada arvuti kasutamise ning noortepoliitika ja noorsootöö olemuse ja korraldamise ainet.
- 5) On olemas keskmine seos **ürituste korraldamise ja läbiviimise ning loovoskuste** vahel (-0,41). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös loovoskusi, aga nad tundsid puudust ürituste korraldamise ja läbiviimise oskustest.

Praktika mooduli ained:

Märkimisväärt, keskmine korrelatsioon:

- 1) On olemas keskmine seos **kohaliku omavalitsuse praktika ja juhtimisoskuste** vahel (0,56). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimis- oskustest, aga neid õpetas kõige rohkem kohaliku omavalitsuse praktika.
- 2) On olemas keskmine seos **koolipraktika ja juhtimise aluste** vahel (-0,51). See tähendab, et koolipraktika õpetas vilistlaseid kõige rohkem, aga nad sooviksid õppekavas juhtimise aluste aine mahtu suurendada.
- 3) On olemas keskmine seos **kohaliku omavalitsuse praktika ja projektitöö** vahel (-0,50). See näitab, et kohaliku omavalitsuse praktika õpetas vilistlaseid kõige rohkem, aga nad sooviksid õppekavas projektitöö aine mahtu suurendada.
- 4) On olemas keskmine seos **koolipraktika ja juhtimisoskuste** vahel (0,47). See näitab, et vilistlased tundsid puudust juhtimis- oskustest, aga koolipraktika õpetas neid kõige rohkem.
- 5) On olemas keskmine seos **erinoorsootöö praktika ja loovoskuste** vahel (0,41). See näitab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös loovoskusi, aga neid õpetas kõige rohkem erinoorsootöö praktika.

- 6) On olemas keskmine seos **erinoorsootöö praktika ja arvutioskuste** vahel (0,41). See näitab, et vilistlased tundsid puudust arvutioskustest, aga neid õpetas kõige rohkem erinoorsootöö praktika.
- 7) On olemas keskmine seos **erinoorsootöö praktika ja praktilise noorsootöö** vahel (-0,41). See näitab, erinoorsootöö praktika õpetas vilistlaseid kõige rohkem, aga nad sooviksid õppekavas praktilise noorsootöö aine mahtu suurendada.
- 8) On olemas keskmine seos **laagripraktika ja võrgustikutöö** vahel (-0,41). See tähendab, et vilistlased tundsid puudust võrgustikutöö oskustest, aga neid õpetas kõige rohkem laagripraktika.

2.3.3 Õppekava ja ametijuhendi analüüs

Õppekava vastavuse hindamiseks ametijuhendites toodud erinevatele noorsootöötajate kohustustele viidi läbi eksperthinnang. Ekspertdiks oli Maria Žuravljova, kes on Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö eriala programmijuht. Tal on olemas sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika alane magistrikraad ning suur kogemus noorsootöö ja erinoorsootöö valdkonnas.

Ametijuhendid võeti igast maakonnast, et hõlmata kogu Eesti noorsootöö tegijate kohustused. Niisiis on töös kasutatud viitteist ametijuhendit: kohaliku omavalitsuse noorsootööspetsialist ja nõunik, noorsootöötaja noortekeskuses, noorsootöötaja kultuurikeskuses ja vaba aja keskuses, lastekaitse spetsialist ja huvijuht.

Ametijuhendid võeti igast maakonnast, et hõlmata kogu Eesti noorsootöö tegijate kohustused. Niisiis on töös kasutatud viitteist ametijuhendit.

Tabel 5. Õppekava ja ametijuhendi seosed. Ekspert hinnang

Õppekava aine	Nõutavad teadmised, oskused ja ülesanded ametijuhendite sõnastuses
Sissejuhatus erinoorsootöösse	• Koostöö noorsoopolitsei ja valla konstaabliga,- ning kriminaalennetuslik töö koordineerimine valla noorte hulgas. • Töölaste seaduste, määruste, juhendite ja metoodikate tundmine. • Nõustab haridusasutusi koolikorralduslikes küsimustes lastekaitseprobleemide lahendamise koostöös füüsiliste ja juriidiliste isikutega • Koolikohustuse täitmise kontroll. • Alaealiste komisjoni töö korraldamine.
Kehaline kasvatus	• Noorte vaba aja veetmise korraldamine.
Arengu- psühholoogia	• Oskuslik käitumine ohu olukorras ja,- konfliktsituatsioonis. • Positiivse töömeeleolu ja –keskkonna loomine ja noortega kontakti leidmine.
Noorsoo- ja hariduspoliitika	• Koostöö teiste keskuste töötajatega, ringijuhendajatega ja vabatahtlikega. • Jälgib riigi haridus- ja noorsoopoliitikat ning selle rakendamist kohaliku omavalitsuse tasandil. • Avaldab arvamusi ja esitab ettepanekuid oma tegevusvaldkonna seadusandlike aktide ja aktide eelnõude kohta. • Noorsootöö valdkonna toetuste menetlemine, nende eelnõude ettevalmistamine, registrite ja arvestuse pidamine.
Noorsootöö alused ja korraldus	• Koostöö teiste noortekeskuste ja organisatsioonidega. • Noorte initsiatiivi ja omaalgatuse toetamine ning eneseteostuse võimaldamine. • Koostöö teiste keskuste töötajatega, ringijuhendajatega ja vabatahtlikega.
Projektijuhtimine	• Noorsootöö valdkonna toetuste menetlemine, nende eelnõude ettevalmistamine, registrite ja arvestuse pidamine. • Töötab välja eelarve koostamise põhimõtted haridus- ja noorsootöö valdkonnas, koostab vastava eelarve ning jälgib allaasutuste tegevusplaanide ja eelarve täitmist. • Koostöös noortega projektide kirjutamine ja läbiviimine, koolituste ja seminaride korraldamine. • Arengukava ning programmide ja projektide koostamine ja teostamine.

Noorsootöö meetodid	• Rahvusvahelise noorsootöö teostamine. • Noorteinfo vähendamine ja levitamine. • Noorte initsiatiivi ja omaalgatuse toetamine ning eneseteostuse võimaldamine. • Laste- ja noorteürituste planeerimine ja läbiviimine. • Positiivse töömeeleolu ja –keskkonna loomine ja noortega kontakti leidmine.
Andragoogika	• Koostöös noortega projektide kirjutamine ja läbiviimine, koolituste ja seminaride korraldamine. • Pidev enesetäiendamine.
Ürituste ja vaba aja tegevuste korraldamine	• Noorte vaba aja veetmise korraldamine.
Uimasti- ja kriminaalpreventsioon	• Ennetustöö läbiviimine mõnuainete tarvitamise ja HIV viiruse leviku pidurdamiseks.
Haldusjuhtimine	• Oma tööd kajastavat dokumentatsiooni koostamine ja säilitamine.
Eesti avalik haldus	• Oma tööd kajastavat dokumentatsiooni koostamine ja säilitamine.
Käitumisraskustega laps	• Oskuslik käitumine ohu olukorras ja,- Konfliktsituatsioonis.
Teadustöö alused	• Laste ja perede andmekogu (sotsiaalregister) pidamine. • Noorsoouuringute läbiviimine kohalikul tasandil.
Suhtlemispsühholoogia	• Oskuslik käitumine ohu olukorras, konfliktsituatsioonis. • Positiivse töömeeleolu ja –keskkonna loomine ja noortega kontakti leidmine.
Eesti õigussüsteem	• Kõigi tööalaste seaduste, määruste, juhendite ja meetodikate tundmine.
Mitmekultuuriline haridus	• Kultuuride vahelise suhtlemise parandamine noorte seas.
Laagritöö	• Positiivse töömeeleolu ja –keskkonna loomine ja noortega kontakti leidmine. • Noorte vaba aja veetmise korraldamine. • Noorte initsiatiivi ja omaalgatuse toetamine ning eneseteostuse võimaldamine. • Laste- ja noorteürituste planeerimine ja läbiviimine.
Erivajadustega laste sotsiaalvõrgustik	• Oskuslik käitumine ohu olukorras ja,- Konfliktsituatsioonis. • Koostöö teiste keskuste töötajatega, ringijuhendajatega ja vabatahtlikega.

Autor leidis ametijuhendite nõuded ja koostas tabeli kõikide noorsootöö õppekava ainetega. Ekspert Maria Žuravljova ühendas õppekava ained ja ametijuhendite nõuded, aga mõned ained jäid konkreetse ühendusega. Autor kirjutas nendest tabeli all.

Eeltoodud tabelis on 19 ainet, kuid on olemas järgmised ained:

1) Moodul „Keel ja kultuur“:

Eesti keele foneetika ja ortograafia ained

- Eesti keele kirjaliku väljenduse õpetus.
- Eesti keele vestluskursus.
- Eesti kultuurilugu.
- Eesti maatundmine.
- Erialane eesti keel I.
- Erialane eesti keel II.

Mooduli ained on vajalikud selleks, et eesti keelt kui riigikeelt kõrgel tasemel osata ja Eesti ajalugu ning kultuuri tunda. See on oluline tulevase noorsootöötaja jaoks, sest kultuur on väärtus, mida peab säilitama.

2) Üldainete mooduli ained: eetika, filosoofia, inglise ja saksa keel.

Sellised ained nagu eetika ja filosoofia saadavad inimest kogu elu jooksul. Samal ajal nad vormivad üliõpilaste maailmavaadet, aga maailmavaade mõjutab meie väärtusi. Just väärtusi endakäitumise näol annab noorsootöötaja edasi noortele. Keele valdamine on samuti tähtis, sest me elame Euroopa Liidus ja tihti tuleb suhelda ja kohtuda erinevate riikide esindajatega kogemuse vahetuseks, ühes projektis osalemiseks ja lihtsalt suhtlemiseks ning õppimiseks. Keelte valdamine laiendab silmaringi ja avab uusi võimalusi.

3) Avalik esinemine praktilise noorsootöö moodulist. See aine on seotud kogu õppekava ja noorsootöö kutsega, sest eeldab head suhtlemis- ja väljendusoskust. Noorsootöö eriala nõuab kontakti loomist ja ühise keele leidmist noortega.

Ekspert oli hinnanud konkreetseid seoseid õppekava ainete ja ametijuhendi nõuete vahel, aga ülejäänud ained on üldise tähendusega ja on seetõttu seotud kõikide nõuetega.

2.3.4 Kutsestandardi ja ametijuhendi analüüs.

Järgnevalt on esitatud kutsestandardi seos noorsootöötaja tüüpiliste ametijuhenditega.

Tabel 6. Kutsestandardi ja noorsootöötaja tüüpilise ametijuhendi kutseoskuste nõuete ja nende sõnastuste võrdlus

Oskuste valdkond	Kutsestandard	Ametijuhend
Terviktegevuse kavandamine ja ellurakendamine	Projektijuhtimine	Arengukava ning programmide ja projektide koostamine ja teostamine
Üksiktegevuste korraldamine	Ürituste korraldamine ja läbiviimine	Noorte vaba aja veetmise korraldamine
Koostöökorraldus	Võrgustikutöö	Koostöö teiste noorte keskuste ja organisatsioonidega
Töö dokumentidega, asjaajamine	Arvuti kasutamine	Oma tööd kajastava dokumentatsiooni koostamine ja säilitamine
Kasvatusoskus ja suhtlemisoskus	Psühholoogia ja kasvatusteadus	Oskuslik käitumine ohu olukorras, konfliktsituatsioon
Pedagoogilised oskused	Psühholoogia ja nõustamine	Noortega kontakti leidmine ja dialoogi loomine
Pedagoogilised oskused ja koostöökorraldus	Kasvatusteaduste põhimõtted ja suunitlused ja võrgustikutöö	Aitab lastel ja noortel lahendada võimalikke sotsiaalseid probleeme koostöös valla haridus- ja sotsiaaltöötajaga
Koostöökorraldus	Võrgustikutöö	Koostöö noorsoopolitsei ja valla konstaabliga, ning kriminaalennetusliku töö koordineerimine valla noorte hulgas
Pedagoogilised oskused	Psühholoogia ja	Noorte initsiatiivi ja

	nõustamise põhimõtted	omalgatuse toetamine ning eneseteostuse võimaldamine
Terviktegevuse kavandamine ja ellurakendamine	Projektijuhtimine, praktiline noorsootöö	Koostöös noortega projektide kirjutamine ja läbiviimine, koolituste ja seminaride korraldamine
Põhiteadmised ja oskused	Noorsootöö olemus ja sisu	Noorteinfo vahendamine ja levitamine
	Kultuuridevaheline õppimine	Kultuuride vahelise suhtlemise parandamine noorte seas
Põhiteadmised ja oskused	Noorsootöö ja noortepoliitika korraldus ja kujunemine Eestis	Kõigi tööalaste seaduste, määruste, juhendite ja meetodikate tundmine
Põhiteadmised ja oskused, koostöökorraldus	Noorsootöö ja noortepoliitika korraldus	Rahvusvahelise noorsootöö teostamine
Tervihoiualased teadmised ja oskused	Tervisekäitumise alused	Ennetustöö läbiviimine mõnuainete tarvitamise ja HIV viiruse leviku pidurdamiseks
Terviktegevuse kavandamine ja ellurakendamine	Projektijuhtimine	Töötab välja eelarve koostamise põhimõtted haridus- ja noorsootöö valdkonnas, koostab vastava eelarve ning jälgib allasutuste tegevusplaanide ja eelarve täitmist
Põhiteadmised ja oskused, koostöökorraldus	Noorsootöö ja noortepoliitika korraldus	Noorsootöö valdkonna toetuste menetlemine, nende eelnõude ettevalmistamine, registrite ja arvestuse pidamine
Põhiteadmised ja oskused, koostöökorraldus	Noorsootöö ja noortepoliitika korraldus	Koordineerib valla hallatavate haridusasutuste

		ja noorteasutuste tegevust ja noorsootööd
Töö dokumentidega, asjaajamine	Asjaajamine	Laste ja perede andmekogu (sotsiaalregister) pidamine
Põhiteadmised ja oskused, koostöökorraldus	Noorsootöö korraldus ja võrgustikutöö	Lastekaitseprobleemide lahendamine koostöös füüsiliste ja juriidiliste isikutega
Praktilised põhioskused	Praktiline noorsootöö	Koolikohustuse täitmise kontroll
Põhiteadmised ja oskused	Noortepoliitika ja noorsootöö olemus ja korraldus	Avaldab arvamust ja esitab ettepanekuid oma tegevusvaldkonna seadusandlike aktide ja aktide eelnõude kohta

Tabeli analüüs andis positiivse tulemuse. Noorsootöötaja kutsestandard ja ametijuhend on tihedalt omavahel seotud – standard toetab praktilise töö vajadusi. See on suurepärane, kuna tõestab seda, et tööandja ootused ja noorsootöötaja kutsestandard langevad kokku. Noorsootöö õppekava on loodud kutsestandardi järgi ja selle tõttu on kõik omavahel seotud.

2.4 Järeldused ja ettepanekud noorsootöö õppekava täiustamiseks

Uurimuse eesmärgiks oli selgitada välja Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootöö eriala lõpetajate arvamus, kuidas kolledži poolt pakutav noorsootöö õppekava vastab praktilise töö vajadustele.

Pearsoni korrelatsioonianalüüs andis järgmised järeldused vilistlaste arvamuste kohta. Vastavalt eespool kirjeldatule võib tõsta esile kõige tugevad seosed ja selle lähtudes teeb autor järgmised järeldused:

1. On olemas tugev seos **juhtimisoskuste ja ürituste korraldamise ja läbiviimise vahel** (0,79). See näitab, et vilistlased tunnevad puudust juhtimisoskustest ja nad sooviksid õppekavas ürituste korraldamise ja läbiviimise aine mahtu

suurendada. Nii juhtimisoskused kui ka ürituste korraldamine ja läbiviimine on praktilised oskused. Võib järeldada, et rohkem tähelepanu peaks pöörama ainele „praktiline noorsootöö“.

2. On olemas tugev seos **kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi ja psühholoogia vahel** (0,73). See annab teada, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös kasvatusteaduse põhimõtteid ja suunitlusi ning psühholoogiaalaseid teadmisi. See on loogiline seos, sest on raske endale ette kujutada kasvatusteadust ilma psühholoogiata. Selliste seoste ilmumine näitab, et mõõtmiste jaoks on valitud õiged meetodid.
3. On olemas tugev seos **projektitöö ja laagripraktika vahel** (0,69). See näitab, et vilistlased tunnevad puudust projektitöö oskustest, aga neid oskusi õpetas kõige rohkem laagripraktika.
4. On olemas tugev seos **koolitamisoskuste ja laagripraktika vahel** (0,69). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös koolitamisoskusi, aga laagripraktika õpetas neid kõige rohkem. See lisab plusspunkte kolledži õppekavale, sest see tähendab, et kolledžis omandatud teooriaalaseid teadmisi rakendatakse praktikas.
5. On olemas tugev seos **asjaajamisteadmiste ja projektitöö vahel** (0,66) räägib sellest, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös asjaajamisteadmisi ja sooviksid õppekavas projektitöö aine mahtu suurendada.
6. On olemas tugev seos **psühholoogia aine ja psühholoogia kasutamise vahel** (0,65) näitab, et vilistlased (kes töötavad oma erialal) kasutavad oma igapäevases töös psühholoogiaalaseid teadmisi. See on üsna loogiline seos, sest noorsootöö eriala lõpetajad töötavad pidevalt erinevas vanuses noortega ja teiste inimestega, aga see nõuab kindlasti psühholoogiaalaseid teadmisi ja oskusi.
7. On olemas tugev seos **projektitöö ja võrgustikutöö vahel** (0,62). See annab teada, et vilistlased tundsid puudust projektitöö oskustest ja nad sooviksid õppekavas võrgustikutöö aine mahtu suurendada. Projektitöö ja võrgustikutöö on väga olulised ained noorsootöötaja jaoks. Sageli on vaja osaleda igasugustes

projektides või ise kirjutada projekti ja seda teostada. Samuti on võrgustikutöö väga tähtis, sest töö eri valdkondade spetsialistidega on paljudel juhtudel vajalik.

8. On olemas tugev seos **koolitamisoskuste ja projektitöö vahel** (0,62). See tähendab, et vilistlased kasutavad oma igapäevases töös koolitamisoskusi, aga nad tundsid puudust projektitöö oskustest.

Tuginedes Pearsoni analüüsi saadud järeldusele, töö autor toob järgmine ettepanek:

1. Suurendada mahtu kõigepealt projektitöö aines, seejärel ürituste korraldamise ja läbiviimise aines ja juhtimise aines. See tähendab, et praktilise noorsootöö moduli teha rohkem mahukam ja aktiivsem, selleks, et üliõpilased õpiksid oma suhtlemisoskust areneda, kokku leppida, tutvuda ja motiveerida. Näiteks töötada koos koolidega, et seal saaksid kolledži üliõpilased korraldada üritusi ja noortega tegeleda mõni aega praktilise noorsootöö ainete raames.

Uurimuse ülesandeks oli uurida, kuivõrd Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootöö eriala õppekava vastab noorsootöötaja kutsestandardile ja noorsootöötajate tüüpilistele ametikohustustele.

Andmete analüüsist lähtudes teeb autor järgmised järeldused:

1. Kutsestandardi tasemet järgi on näha, et Tartu Ülikooli Narva Kolledži lõpetajal on tase IV, asi on ainult selles, et on vähe praktilisi kogemusi. Seda näitasid ka korrelatsioonitulemused, ei piisa konkreetseid praktiliseid oskusi.
2. Kui vaatad läbi ametijuhendit, kui tööandja soovid ja nõuded töötajale, siis näed, et kõik tahaksin oma töökohale spetsialisti töökogemusega.
3. Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö õppekava vastab hästi noorsootöötaja kutsestandardile.
4. Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö õppekava ja noorsootöö ametijuhendid on tihedalt seotud omavahel, aga see tähendab, et vilistlasel on võimalus töökohta leida pärast kolledži lõpetamist.

Tuginedes töös kogutud andmetele, analüüsile käesoleva töö autor toob järgmised ettepanekud:

1. Luua hästi organiseeritud praktikabaasi, see tähendab, et praktikal viibitud aeg saaks muutuda võrdseks töökogemusele. Selleks praktikabaasil peab olema hea praktikajuht, kes tegeleb praktikantiga, õpetab ja nõustab samal ajal.
2. Suurendada mahtu erialamodulite ainetes ja kasvatusteadus ja kasvatustöö modulite ainetes, see tähendab et peaks teha rohkem interaktiivsust õppimist: kus on iseseisvad praktilised ülesanded oma linna noortega näiteks, õpireisid ja muud aktiivsed tegevused.

KOKKUVÕTE

Käesolevas lõputöös keskendus autor noorsootöö valdkonnale.

Lõputöö eesmärgiks oli analüüsida noorsootöö õppekava ja teha ettepanekuid selle arendamiseks, et kolledž panustaks veel paremini pädevate noorsootöötajate ettevalmistusse.

Töö aktuaalsus seisneb selles, et noored õpivad vähem, kui võiksid - katkestavad isegi põhikooli õpinguid; kalduvad asotsiaalsesse tegevusse - kuritegevus, alkohol, narkootikumid; paljud noored ei saa tööd. Eestis on ka ilma tegevuseta noorte suur osakaal. See tingib vajaduse noorsootöö järele, mis toetab noori nende arengus, sotsialiseerumises ja edasises elus ning toob kasu ka ühiskonnale. Selleks, et noorsootööd hästi teha on vaja kompetentseid spetsialiste. Selliseid spetsialiste valmistab ette Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja Tartu Ülikooli Narva kolledž.

Selleks, et eesmärki saavutada, kogus autor üldist informatsiooni noorsootöö valdkonna kohta teoreetiliste materjalide abil; kogus infot Narva Kolledži noorsootöö õppekavast; võttis ühendust Tartu Ülikooli Narva Kolledži vilistlastega, ning analüüsis saadud andmeid.

Lõputöö koosneb kolmest peatükist:

Esimene peatükk koosneb kolmest allpeatükist, kus autor esitab teoreetilise ülevaate noorsootöö rollist kaasaegses ühiskonnas, nõuetest noorsootöötajale ja rahulolu teooriatest.

Teine peatükk on uurimuslik osa, kus autor kasutab kvalitatiivse uuringu meetodid. Uuring koosneb järgmistest erappidest: intervjuu kava ja küsimuste koostamine, lõpetajatega intervjuu läbiviimine, intervjuu vastuste ehk andmete korrelatsioonianalüüs Pearsoni koefitsiendi abil. Lisaks võrdleb autor noorsootöö õppekava, ametijuhendite ja kutsestandardiga.

Autor on saavutanud töös püstitatud eesmärki ja kasutades Pearsoni korrelatsioonianalüüsi, analüüsis noorsootöö õppekava ja tegi ettepanekuid selle arendamiseks.

Tuginedes Pearsoni analüüsi saadud järeldusele, töö autor toob järgmine ettepanek:

1. Suurendada mahtu kõigepealt projektitöö aines, seejärel ürituste korraldamise ja läbiviimise aines ja juhtimise aines. See tähendab, et praktilise noorsootöö moduli teha rohkem mahukam ja aktiivsem, selleks, et üliõpilased õpiksid oma suhtlemisoskust areneda, kokku leppida, tutvuda ja motiveerida. Näiteks töötada koos koolidega, et seal saaksid kolledži üliõpilased korraldada üritusi ja noortega tegeleda mõni aega praktilise noorsootöö ainete raames.
2. Luua hästi organiseeritud praktikabaasi, see tähendab, et praktilal viibitud aeg saaks muutuda võrdseks töökogemusele. Selleks praktikabaasil peab olema hea praktikajuht, kes tegeleb praktikantiga, õpetab ja nõustab samal ajal.
3. Suurendada mahtu erialamodulite ainetes ja kasvatusteadus ja kasvatustöö modulite ainetes, see tähendab et peaks teha rohkem interaktiivsust õppimist: kus on iseseisvad praktilised ülesanded oma linna noortega näiteks, õpireisid ja muud aktiivsed tegevused.

Käesolev lõputöö võib huvi pakkuda õppekava koostajatele, samuti inimestele, kes soovivad saada informatsiooni noorsootööst ja Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö eriala õppekavast. Lõputöö võib olla hariv ka keskkoolide lõpetajatele, kes endale kutset valivad. Loodetavasti käesoleva lõputöö tulemused võivad olla kasulikud noorsootöö eriala õppekava arendamiseks.

KASUTATUD KIRJANDUS

Ghuri Pervez, Gronhaug Kjell. 2004. *Äriuuringute meetodid. Praktilisi näpunäiteid*. Tallinn: Kirjastus Külim.

Jurevitš, Natalja. 2004. *Rakendusstatistika*. Tallinn: Kirjastus Ilo.

Kidron, Anti. 2007. *Elustiil ja heaolu*. Tallinn: Akadeemia Nord

Kidron Anti. 2008. *Äripsühholoogia käsiraamat*. Tallinn: Mondo.

Kirikal Heve. 2009. *Ametijuhendite koostamine*.

http://www.lvrkk.ee/kristiina/heve/ametijuh/ametijuhendi_miste.html (viimati vaadatud 25.05.2013)

Laherand, Meri-Liis. 2008. *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: Tallinna Ülikool

Lauristin Marju, Vihalemm Peeter. 1978. *Sotsiaalpsühholoogia*. Tallinn: Kommunist

Männamaa, Mairi. 2008. *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Saksakulm Tiit. 1983. *Tööstuspsühholoogia*. Tallinn: Valgus

Schlümmer Edgar. 2009. Artiklite kogumik: Noorsootöö siin ja praegu. *Noorsootöö olemus ja sisu*. Tallinn: Eesti Noorsootöö Keskus

Talviste Kaire. 2011, artikkel „Igaüks on tähtis“ Ajakiri «MIHUS» nr 12 jaanuar, www.mitteformaalne.ee/failid/Mihus12_jaanuar_2013_Trykki_screen.pdf

(viimati vaadatud 25.05.2013)

Talur, Piret. 2011. Noorteseire aastaraamat. *Noorsootöö olemus ja kujunemine*. Tallinn: SA Poliitikauuringute Keskus Praxis

Taru, Marti. 2010. Noorteseire aastaraamat. *Noored statistikapeeglis*. Tallinn: SA Poliitikauuringute Keskus Praxis

Vadi, Maaja. 2001. *Organisatsioonikäitumine*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Virovere Anu, Alas Ruth, Liigand Jaana, 2004. *Organisatsiooni käitumine*. Tallinn: Külim.

Seadused

Noorsootöö seadus (RT I 2010, 44, 262), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Internetiallikad

Eesti Noorsootöö Keskus; (entk.ee), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Haridus- ja Teadusministeerium; (www.hm.ee), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Noorsootöötaja kutsestandard 2006; (www.hm.ee/index.php?045052), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Rahvaloendus 2011;

(pub.stat.ee/pxweb.2001/Database/Rahvaloendus/databasetree.asp), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Rajaleidja ametite andmebaas; (www.rajaleidja.ee/akab/?id=11675), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Tartu Ülikooli Narva kolledž; (narva.ut.ee), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar;

(www.tps.edu.ee/uus/index.php/korgkoolist/tutvustus), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia; (www.kultuur.ut.ee/et), (viimati vaadatud 25.05.2013)

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava;

https://www.is.ut.ee/pls/ois!/tere.tulemast?leht=OK.BL.PU&id_a_oppekava=4103&systemi_seaded=12,1,12,1&sessioon=0 (viimati vaadatud 25.05.2013)

Tartu Ülikooli Narva kolledži noorsootöö õppekava;

https://www.is.ut.ee/pls/ois/%21tere.tulemast?leht=OK.BL.PU&id_a_oppekava=3498&kordi_pealehel=2&systemi_seaded=3,1,10,1&viida%20kaudu=1&sessioon=0 (viimati vaadatud 25.05.2013)

Õppekorralduse sõnaraamat (wiki.ut.ee/pages/viewpage.action?pageId=15598071), (viimati vaadatud 25.05.2013)

SUMMARY

The theme of this thesis is "Satisfaction of Graduates of Narva College of the University of Tartu with their Curriculum and Learning Process" This work is relevant because right now, in a time of the global recession, the youth is the most vulnerable part of the society and needs to be supported. Sometimes young people do not even finish their studies in the basic school, prone to antisocial acts, crime, alcohol and drug use, and many cannot find work. Therefore, youth work is very important now, it supports the development of young people, socializing later in life and also benefits society.

The aim of the thesis was to analyze the curriculum of youth work and try to find new methods to improve the quality of training of youth workers in accordance with the requirements of the time.

To achieve the goal were the following tasks:

- 1) Determine the extent to which the curriculum meets youth work NKTU professional standard youth worker and the typical job description.
- 2) Find out the students' opinions specialty youth work NKTU how the proposed college youth work program meets the practical needs. (Analyzed by Pearsoni correlation from data obtained through interviews with graduates)
- 3) Provide suggestions for improving the curriculum.

As scientific methods, qualitative research methods to collect data and quantitative research method were used

For data acquisition method was used structured interviews, and data processing Pearson correlation analysis.

Based on the analysis of the thesis, the author has made the following suggestions:

1. Increase the volume of the module "practical youth work." It means to make this module more active and meaningful, so that more students could develop their communication skills and ability to motivate. For example, collaborate with schools, where students could organize events and deal directly with the practical work.

2. Create a well-organized framework for the work experience, that there might be useful for the experience in the future. There has to be a good leader, which would deal with the student, trained and advised.

3. Increase the volume of the module and the module of youth work pedagogy so that they contained more interactive learning, where a lot of practical independent assignments.

LISAD

Lisa 1 Intervjuu küsimused

Lugupeetud noorsotöö eriala vilistlane!

Palun teie abi.

Kirjutan diplomitööd teemal „Tartu Ülikooli Narva Kolledzi lõpetajate rahulolu õppekava ja õpingutega“. Soovin tõestada, et noorsotöö erialal õppimisest on noorsotööd tehes kasu, samuti tahan anda kolledžile nõu noorsotöö eriala õppekava parandamiseks. Selleks on mul vaja läbi viia iga vilistlasega **lühike intervjuu**.

Palun andke mulle teada, millal saan teie juurde intervjuerima tulla (kuhu, mis kell) või millal saan teile helistada (tel. number). Lisan juba praegu manuses küsimused, millele soovin vastust saada.

Palun võtke mu jutule, teie arvamus on väga tähtis!

Ette tänades Mararita Ivanhova

margarita.ivahnova@gmail.com, 56918301

Küsimused:

1. Milliseid kolledžid omandatud oskusi ja teadmisi te kasutate oma igapäevases töös?
 - Asjaajamise teadmised
 - Keeleoskused
 - Arvuti kasutamine
 - Noortepoliitika ja noorsootöö olemus ja korraldus
 - Kasvatusteaduste põhimõtted ja suunitlused
 - Psühholoogia
 - Koolitamisoskused
 - Loovoskused
 - _____
2. Mis oskustest Sa tundsid puudust kolledžit lõpetades ja tööle asudes?
 - Projektitöö oskused
 - Ürituste korraldamise ja läbiviimise oskused
 - Võrgustikutöö oskused

- Arvuti oskused
- Juhtimise oskused
- _____

3. Mis praktika õpetas Teid kõige rohkem?

- Laagripraktika
- Koolipraktika
- Erinoorsootöö praktika
- Kohaliku omavalitsuse praktika
- Noorsootöö praktika
- _____

4. Mis valdkonnale/ainetele peaks TÜNK noorsootöö õppekavas mahtu suurendama?

- Praktiline noorsootöö
- Projektitöö
- Ürituste korraldamine ja läbiviimine
- Võrgustikutöö
- Arvuti kasutamine
- Juhtimise alused
- Noortepoliitika ja noorsootöö olemus ja korraldus
- Kasvatusteaduste põhimõtted ja suunitlused
- Psühholoogia
- _____

5. Mida muudaksite kolledži noorsootöö õppekavas?

- Praktika maht
- Ainete järjekord
- Ainete maht
- _____

Lisa 2. Andmete kodeerimine

A - Milliseid kolledžid omandatud oskusi ja teadmisi te kasutate oma igapäevases töös?

1.1.-asjaajamise teadmised, 1.2. - keeleoskused, 1.3. - arvuti oskused, 1.4. - noortepoliitika ja noorsootöö olemus ja korraldus, 1.5. - kasvatusteaduse põhimõtted ja suunitlused, 1.6. - psühholoogia, 1.7.- koolitamisoskused, 1.8. - loovoskused. (1 - jah, vaja, 2 - ei ole vaja)

B - Mis oskustest Sa tundsid puudust kolledžit lõpetades ja tööle asudes? 2.1.-

projektitöö oskused, 2.2. - juhtimise oskused, 2.3. - arvuti oskused, 2. 4. - ürituste korraldamise ja läbiviimise oskused, 2.5. - võrgustikutöö oskused. (1 - jah, vaja, 2 - ei ole vaja)

C – Missugune praktika õpetas kõige rohkem? 3.1.- laagripraktika, 3.2. – koolipraktika, 3.3. – erinoorsootöö praktika, 3.4. – kohaliku omavalitsuse praktika, 3.5. – noorsootöö praktika(1 - jah, vaja, 2 - ei ole vaja)

D - Mis valdkonnale/ainetele peaks Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö

õppekavas mahtu suurendama? 4.1. – projektitöö , 4.2.- juhtimise alused , 4.3. - arvuti kasutamine, 4.4. - ürituste korraldamine ja läbiviimine, 4.5. – võrgustikutöö, 4.6. – psühholoogia, 4.7. – kasvatusteaduse põhimõtted ja suunitlused, 4.8. – praktiline noorsootöö. (1 - jah, vaja, 2 - ei ole vaja)

E - Mida muudaksite kolledži noorsootöö õppekavas? 5.1. – praktika maht, 5.2. – ainete järjekord, 5.3. – ainete maht (1 - jah, vaja, 2 - ei ole vaja)

F - tegevusvaldkond (6.1.- töötab erialasel tööl, 6.2. - ei tööta erialasel tööl)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Margarita Ivahnova, (20.04.1989)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö eriala vilistlaste rahulolu õppekava ja õpingutega,

mille juhendaja on Jelena Rootamm-Valter,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus/Tallinnas/Narvas/Pärnus/Viljandis, **27.05.2013**